

รายงานการวิจัย

เรื่อง

กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ
Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาสนบริหารธุรกิจ

โดย

นางสาวเนาวรัตน์ รอดเพ็ญ

ตำแหน่ง ครูผู้สอน

แผนกวิชา การตลาด

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาสนบริหารธุรกิจ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง	กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ
ผู้วิจัย	นางสาวเนาวรัตน์ รอดเพียน
พ.ศ.	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู 2) ศึกษาคุณภาพของการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ และ 4) เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปี 1 และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเข้าปีการศึกษา 2560 จำนวน 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครูโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก
- 2) คุณภาพของการเรียนรู้แบบ Active Learning ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก
- 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .70$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P)และด้านการแสดงความคิด ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ร้อยละ 60.00

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$y' = .10.55 + 2.81X_1 + 1.21X_5$$

$$Z'y = 42X_1 + 40X_5$$

คำสำคัญ: กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีเนื่องมาจากการได้รับความช่วยเหลือ และให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธาณบริหารธุรกิจ และผู้วิจัยได้รับคำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่งจากผู้เชี่ยวชาญทุกท่านในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และรูปแบบเล่มวิจัยจากคณะกรรมการสอบทุกท่านที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทุกขั้นตอนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ นายมนตรี มาลีพันธ์ ผู้อำนวยการ นางสาวปราณี มิสกาวัน รองผู้อำนวยการ และนางเมทินี อิมามิ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธาณบริหารธุรกิจ ที่ได้ให้โอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถ และโอกาสในการประกอบอาชีพด้านการศึกษาตลอด

ขอขอบคุณคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณ นักเรียน นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธาณบริหารธุรกิจ ที่มีส่วนร่วมในการเรียนรู้เป็นอย่างดีจนบรรลุเป้าหมายและประสบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ตามสมรรถนะรายวิชาที่กำหนดไว้

นางสาวเนาวรัตน์ รอดเพียน
30 พฤศจิกายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(ก)
กิตติกรรมประกาศ.....	(ข)
สารบัญ.....	(ค)
สารบัญตาราง.....	(ง)
สารบัญภาพ.....	(จ)
บทที่	
1.บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 สภาพปัญหาการเรียนรู้ของเด็กไทย.....	9
2.1.1 สภาพปัญหาด้านการอ่านของเด็กไทย.....	10
2.2 การปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน.....	10
2.3 การจัดการศึกษาของไทยในอนาคต.....	11
2.3.1 แนวโน้มการจัดการศึกษาของโลก.....	11
2.3.2 แนวโน้มการจัดการศึกษาของไทย.....	12
2.4 นโยบายผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ.....	16
2.4.1 การเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามีคุณสมบัติหรือทักษะที่สำคัญ คือ 3R และ 8C.....	16
2.4.2 แนวทางนโยบายที่สำคัญของการอาชีวศึกษา.....	17
2.4.3 ด้านการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนตามนโยบายที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ.....	17
2.4.4 ภารกิจและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)	18
2.5 คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning	20
2.5.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบ Active Learning.....	20
2.5.2 คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning.....	22
2.5.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้.....	24
2.5.4 ลักษณะของการเรียนรู้แบบ Active Learning.....	25
2.5.5 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	26

บทที่	หน้า
2.5.6 สมรรถนะของครูไทยในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ของเด็กไทย	31
2.6 การจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model.....	34
2.6.1 แนวคิดของการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model.....	34
2.6.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model.....	34
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
2.8 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	37
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	40
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	42
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	47
4.3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครูตามความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศาสนบริหารธุรกิจ.....	48
4.3.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ.....	54
4.3.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model กับ คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ.....	60
4.3.5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญ และการสร้างสมการพยากรณ์	61
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	63
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	65
5.2 อภิปรายผล.....	68
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	75

บทที่	หน้า
5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	75
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	76
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	79
ภาคผนวก ก หนังสือราชการ.....	80
ภาคผนวก ข การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย.....	82
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	93
ประวัติผู้วิจัย.....	101

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ.....	40
2 ความถี่ และร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	47
3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model.	48
4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P)	49
5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R)	50
6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model ด้านการประเมินผล (Assess: A)	51
7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C)	52
8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model ด้านการแสดงความคิด (Think: T)	53
9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้ แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ	54
10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้ แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการ.....	55
11 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้ แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสน บริหารธุรกิจ ด้าน จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ.....	56
12 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้ แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสน บริหารธุรกิจ ด้านประเมินผลการเรียนเป็นระยะ.....	57
13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้ แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศาสนบริหารธุรกิจ ด้านห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์.....	58
14 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้ แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศาสนบริหารธุรกิจ ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต	59
15 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับ คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ในภาพรวม และรายด้าน.....	60

16 ANOVA จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ.....	61
17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าประสิทธิภาพการพยากรณ์ (R^2) จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของกระบวนการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ	62

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
-----------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในทุกๆ ด้านช่วยเพิ่มความสามารถสืบค้นหาข้อมูลความรู้จากแหล่งต่างๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านวิชาการ บันเทิง หรือประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่ต้องมีนิสัยรักการอ่านเป็นพื้นฐาน ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการนำ การกระตุ้นให้ผู้เรียนหมั่นศึกษาข้อมูลโดยวิธีการอ่านอยู่เสมอ จากสภาพปัญหาด้านการอ่านของเด็กไทย พบข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับการอ่าน กล่าวคือ เด็กไทยอ่านหนังสือเพียงวันละ 27-29 นาที เป็นการอ่านหนังสือที่ใช้เวลาน้อยมาก และเป็นเรื่องที่น่าตกใจ เด็กส่วนใหญ่ชอบใช้เวลาว่างในการเล่น เกม เล่นอินเทอร์เน็ต คุยโทรศัพท์ ไม่สนใจที่จะทบทวนบทเรียนหรืออ่านหนังสือ สภาพปัญหาเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าระบบการศึกษาในประเทศไทย ยังไม่สามารถทำให้ผลผลิตของการศึกษากลายเป็นผลผลิตที่มองเห็นความจำเป็นของการอ่าน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะเด็ก คือ อนาคตของชาติ เด็กไม่ฉลาดชาติก็ไม่เจริญ (วรพันธ์ โลกิตสถาพร, ออนไลน์, 2559)

ปัญหาการศึกษาทั้งในด้านคุณภาพมาตรฐาน และประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนปัญหาสำคัญที่ชี้ชัดว่าประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา นโยบายด้านการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทยให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (ประยุทธ์ จันทร์โอชา, 2560, ออนไลน์) แนวโน้มในการพัฒนาการศึกษาหลังปี ค.ศ. 2015 ให้มีความสำคัญในเรื่องคุณภาพ ความเสมอภาค และประสิทธิภาพ เพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ ลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้เกิดการพัฒนายที่ยั่งยืน (Borworn, 2014, ออนไลน์) แต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพการศึกษา 2) ด้านความเสมอภาคทางการศึกษา 3) ด้านประสิทธิภาพการศึกษา ส่วนแนวโน้มการจัดการศึกษาของไทยได้มุ่งพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558 - 2564 ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2574) ก็จะพบว่า เน้นมุ่งไปที่การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง เน้นการผลิต และพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการ และรองรับการพัฒนาประเทศ โดยการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ ซึ่งก็เป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาเทรนด์ของโลก ด้านนโยบายการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐ และเอกชนทั่วประเทศ (ดาร์พงษ์ รัตนสุวรรณ, 2560, ออนไลน์) เน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามีคุณสมบัติหรือทักษะที่สำคัญ คือ 3R และ 8C สร้างแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของประเทศ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายสำคัญเพื่อกำหนดเป็นแนวทางนโยบายที่สำคัญของการอาชีวศึกษาที่จะส่งเสริม สนับสนุน

และพัฒนาการอาชีวศึกษาในโครงการต่างๆ ได้แก่ 1) โครงการสานพลังประชารัฐด้านการยกระดับคุณภาพวิชาชีพ ในขณะที่มีภารกิจเร่งด่วน 4 เรื่อง re-branding, excellence model school, database (demand and supply) และ standard and certification center 2) ทวิภาคี (dual system) สอด.ได้ แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีกับสาธารณรัฐออสเตรเลีย 3) ทวิศึกษา (dual education) หรือโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 4) ทวิวุฒิ (dual degree) คือ การจับคู่สถาบันอาชีวศึกษาไทยกับสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศ นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการต้องเร่งขับเคลื่อน โครงการยกระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ การพัฒนาด้าน ICT เพื่อการศึกษา การดูแลเด็กที่ออกจากระบบการศึกษากลางคัน การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555-2569 ดังนี้ 1) ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ 2) ด้านการขยายโอกาสในการเรียนอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ 3) ยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา ระดับสถานศึกษา และระดับห้องเรียน ส่งเสริมคุณภาพ และสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนา และยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา เน้นให้การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้ 1) มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนให้น้อยลงและพัฒนาทักษะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว 3) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเช่นอ่านอภิปราย และเขียน 4) เน้นการสำรวจเจตคติ และคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน 5) ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูงในการวิเคราะห์สังเคราะห์ และประเมินผลการนำไปใช้ และ 6) ทั้งผู้เรียน และผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดได้อย่างรวดเร็ว สนับสนุนผู้เรียนให้พร้อมใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ครูจึงต้องมีความตื่นตัว และเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลก นั่นคือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีความรู้ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ซึ่งหน้าที่ของครูเพื่อศิษย์จึงต้องเปลี่ยนจากเน้น “สอน” หรือสั่งสอนไปทำหน้าที่จุดประกายความสนใจใฝ่รู้ (inspire) แก่ศิษย์ ให้ศิษย์ได้เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (learning by doing) เป็นทีมร่วมกับเพื่อนนักเรียน และค้นคว้าหาความรู้มากกว่าตัวความรู้ เปลี่ยนแนวทางการทำงานจากทำโดดเดี่ยว คนเดียว เป็นทำงานและเรียนรู้จากการทำหน้าที่เป็นทีม กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 3 ลักษณะ คือ 1) กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ได้แก่ การเรียนรู้ผ่านการทำงาน การเรียนรู้ผ่านโครงการ การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิจัย ครูจึงต้องคิดว่าจะบูรณาการการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับไอซีทีได้อย่างไร ซึ่งคุณลักษณะของครูในยุคศตวรรษที่ 21 หรือเรียกว่า e-Teacher จะประกอบด้วย 9 คุณลักษณะที่ครูพึงปฏิบัติ มีดังนี้ 1) Experience 2) Extended 3) Expanded 4) Exploration 5) Evaluation 6) End-User 7) Enabler 8) Engagement และ 9) Efficient and Effective

จากข้อมูลเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าครูจึงมีบทบาทสำคัญในการปรับเปลี่ยนการเรียนรู้อะไรและพัฒนาผู้เรียนผู้เรียน จากวิธีการจัดการเรียนการสอน เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จาก Pass Learning มาเป็น Active Learning กล่าวคือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ทดลอง และฝึกปฏิบัติจริง ในรูปแบบต่างๆ และจัดเก็บเป็นแฟ้มสะสมผลงาน ซึ่งครูจะทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง คอยควบคุมห้องเรียน ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาเมื่อผู้เรียนประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างการเรียนรู้และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคกระบวนการเรียนรู้ใหม่ๆ ผ่านการอ่านศึกษา และค้นคว้าข้อมูล และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตลอดการเรียนรู้ ซึ่งผลที่ได้

จากการจัดการเรียนเรียนรู้ตลอดการจัดการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลา 3 ปี เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2/2558 จนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยได้นำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของ ดร.สุสนี ฮามัดและคณะ มาปรับใช้กับนักเรียนนักศึกษาสายอาชีวะ และมีความมุ่งมั่นแก้ปัญหาผู้เรียนในยุคปัจจุบันที่ ประสบกับปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ปัญหาขาดสมาธิในการเรียนรู้ ปัญหาการขาดทักษะการ คิดวิเคราะห์ และทักษะการแก้ไขปัญหา ดังนั้นผู้จัดทำวิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model มาปรับประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ (PjBL) เพื่อให้สอดคล้องกับ บริบทของการเรียนรู้ของนักเรียนนักศึกษา ในระดับอาชีวศึกษาต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีคำถามในการวิจัยดังนี้

- 1.2.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครูอยู่ในระดับใด
- 1.2.2 คุณภาพของการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัย อาชีวศึกษา ศาสนบริหารธุรกิจ อยู่ในระดับใด
- 1.2.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับ คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศาสน บริหารธุรกิจอยู่ในระดับใด
- 1.2.4 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านใดที่ส่งผลต่อคุณภาพการ เรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศาสนบริหารธุรกิจ

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

- 1.3.1 เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู
- 1.3.2 เพื่อศึกษาคุณภาพของการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศาสนบริหารธุรกิจ
- 1.3.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศาสนบริหารธุรกิจ
- 1.3.4 เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพ การเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศาสนบริหารธุรกิจ

1.4 สมมุติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีสมมุติฐานในการวิจัยดังนี้

- 1.4.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศาสนบริหารธุรกิจมีความสัมพันธ์กันในทางบวก
- 1.4.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อ คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษา ศาสนบริหารธุรกิจ

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ โดยนำหลักการ แนวคิดทฤษฎี มาเป็นเนื้อหาในการวิจัย ดังนี้ คือ

1) กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดของ ฮุสนี ฮามัด (Husni Hamad, 2015) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) 2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) 3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) 4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) และ 5) ด้านการแสดงความคิด (Think: T)

2) คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (2559, หน้า 8-9) มี 5 ด้าน 1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ 2) จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ 3) ประเมินผลการเรียนเป็นระยะ 4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ และ 5) เรียนรู้เพื่อชีวิต

1.5.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 220 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2560 ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ จำนวน 140 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 140 คน และนำมาเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนผู้เรียนในแต่ละระดับ ใช้วิธีการสุ่มอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

1.5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรต้น ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

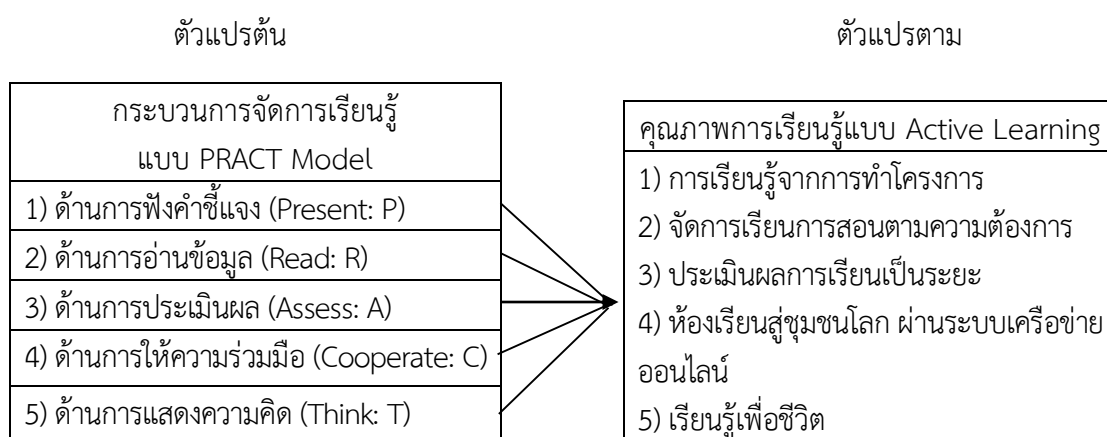
- (1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P)
- (2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R)
- (3) ด้านการประเมินผล (Assess: A)
- (4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C)
- (5) ด้านการแสดงความคิด (Think: T)

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (2559, หน้า 8-9) มี 5 ด้าน ประกอบด้วย

- (1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ
- (2) จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ
- (3) ประเมินผลการเรียนเป็นระยะ
- (4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์
- (5) เรียนรู้เพื่อชีวิต

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ โดยใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎี มาเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้ คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) 2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) 3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) 4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) และ 5) ด้านการแสดงความคิด (Think: T) กับ คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้วิจัยศึกษาจากแนวคิดของ (2558, หน้า 71 - 86) มี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ 2) จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ 3) ประเมินผลการเรียนเป็นระยะ 4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ และ 5) เรียนรู้เพื่อชีวิต ดังภาพประกอบ ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถแปลความหมายคำศัพท์สำคัญในการวิจัย เรื่อง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังต่อไปนี้

1.7.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการฝึกทักษะจากการปฏิบัติจริงให้ใช้ความรู้ความสามารถ สติปัญญา ที่สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชา ให้แก่นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) หมายถึง ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นให้ผู้เรียนฟัง ดังนี้
 - (1) คาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสมรรถนะรายวิชา เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้อย่างไร เงื่อนไขการเรียนรู้ร่วมกัน กระบวนการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้แบบโครงการหรือใบงาน

(2) คาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไป ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสมรรถนะรายหน่วย เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้รายหน่วยจากใบงาน หรือโครงการ

2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) หมายถึง ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษาใบงาน เนื้อหารายหน่วยจากบทเรียนหรือเอกสารตำราเรียน กรณีศึกษา ข้อความจากเนื้อหาออนไลน์ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารผลงานของรุ่นพี่ หรือเอกสารโครงการที่เกี่ยวข้อง หรือมีลักษณะคล้ายกับ ผลงานที่ผู้เรียนเลือกดำเนินกิจกรรม

3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) หมายถึง ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน ดังนี้

(1) ครูดำเนินการให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นสำคัญๆ หรือข้อค้นพบที่น่าสนใจ ให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง

(2) ครูดำเนินการให้ผู้เรียนเขียนผังแสดงความคิดเห็นจากข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญหรือสาระสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน

(3) ครูดำเนินการให้ผู้เรียนจัดทำใบงานที่ได้รับมอบหมาย

(4) ครูดำเนินการให้ผู้เรียนจัดทำแบบฝึกทักษะท้ายบทเรียน

4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) หมายถึง ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

(1) ครูกล่าวชมเชยทุกครั้ง que ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จ

(2) ครูจัดกิจกรรมมอบรางวัลแก่ผู้ชนะจากการประกวดใบงานแผนการขาย สินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(3) ครูดำเนินการจัดหาผู้ที่เหมาะสมที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อรับบทบาทปฏิบัติหน้าที่ใช้ชั้นเรียน ได้แก่ ผู้จัดการห้องเรียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และจิตอาสา

(4) ครูกล่าวชมเชยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และผู้ที่ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานได้จนสามารถส่งงานได้ตามกำหนดเวลา

5) ด้านการแสดงความคิด (Think: T) หมายถึง ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี โดยไม่ต้องกังวลถึงความถูกต้องหรือผิด ดังนี้

(1) ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษาที่อ่านและเขียนลงใบงาน

(2) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือใบงานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้ทำ

(3) ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็น เช่น เฟสบุ๊ค ไลน์เดี่ยว ไลน์กลุ่ม

1.7.2 คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ ความต้องของสังคม และกระแสด้านการศึกษาของโลก มี 5 ด้าน ดังนี้

1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ หมายถึง การเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม โครงการ แผนการขาย หรือแผนการตลาด ผ่านกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ 1) สำรวจความความคิดเห็น 2) ค้นคว้าข้อมูล 3) ทดลองปฏิบัติ และ 4) ประดิษฐ์คิดค้น ตลอดจนการบูรณาการความรู้รายวิชาต่างๆ จนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) การเตรียมความพร้อม หมายถึง การรับใบงาน แผนการขาย หรือแผนการตลาด หรือโครงการแล้วจับกลุ่มตามความต้องการ

(2) การคิดและเลือกหัวข้อ หมายถึง การเลือกสินค้าที่ต้องการขาย หรือสินค้าที่ต้องการทำแผนการตลาด หรือกิจกรรมโครงการ โดยการระดมความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม

(3) การเขียนเค้าโครง หมายถึง การกำหนดแผนปฏิบัติงาน และเขียนกิจกรรมตามใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือโครงการ

(4) การปฏิบัติโครงการ หมายถึง การลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือโครงการ ตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

(5) การนำเสนอโครงการ หมายถึง รายงานสรุปผลในรูปแบบแฟ้มสะสมผลงาน หรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน และจัดส่งผลงานประกวดแข่งขันชิงรางวัล

(6) การประเมินผลโครงการ หมายถึง การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือโครงการ โดยผู้เรียนประเมินตนเอง รับการประเมินจากเพื่อน และครูท่านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ผู้สอน หรือบุคคลภายนอก เป็นต้น

2) จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ หมายถึง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน และสามารถสอบถามข้อมูลการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ หรือเฟสบุ๊คได้

3) ประเมินผลเป็นระยะ หมายถึง ผู้เรียนได้รับการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือโครงการ ตามความรู้ความสามารถ ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมุ่งเน้นเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม ผ่านช่องทางต่างๆ โดยต้องเชื่อมโยงความรู้จากการปฏิบัติจริงทั้งในรูปแบบเอกสาร และออนไลน์ โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระหว่างเรียนประเมินจากเอกสารใบงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ได้แก่ กิจกรรมถาม-ตอบ กิจกรรมฝึกทักษะทำใบเรียน ผังแสดงความคิด หรือ จากใบงานฉบับร่าง

ระยะที่ 2 หลังเรียนครั้งที่ 1 ประเมินจากเอกสารใบงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ได้แก่ ใบงานฉบับสมบูรณ์ การชี้แจงปัญหา และโอกาสของการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอด

ระยะที่ 3 หลังเรียนครั้งที่ 2 ประเมินจากเอกสารใบงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ได้แก่ สิ่งประดิษฐ์ สินค้า แฟ้มสะสมงาน ทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ ความพร้อมในการนำเสนอ และรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน เป็นต้น

4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลกผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ หมายถึง ผู้เรียนมีการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ออนไลน์ และมีการนำผลงานของตนไปแสดงในชุมชน หรือกิจกรรมของของวิทยาลัย หรือสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ค ไลน์ เป็นต้น

5) เรียนรู้เพื่อชีวิต หมายถึง การนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และองค์ความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถรายงานสะท้อนความรู้ที่ได้รับ

ใบงาน หมายถึง แผนการขาย หรือแผนการตลาดและโครงการนักการตลาดรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือโครงการนักบริหารรุ่นใหม่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

นักเรียนนักศึกษา หมายถึง นักเรียนนักศึกษาภาคปกติ ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปี 1 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1.8.1 ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง และเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

1.8.2 ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการจัดการเรียนรู้ และใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบการพิจารณาในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนต่อไป

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาขานาฏศิลป์และนาฏยัตยศาสตร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีเนื้อหาสาระดังนี้

- 2.1 สภาพปัญหาการเรียนรู้ของเด็กไทย
 - 2.1.1 สภาพปัญหาด้านการอ่านของเด็กไทย
- 2.2 การปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
- 2.3 การจัดการศึกษาของไทยในอนาคต
 - 2.3.1 แนวโน้มการจัดการศึกษาของโลก
 - 2.3.2 แนวโน้มการจัดการศึกษาของไทย
- 2.4 นโยบายผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ
 - 2.4.1 เน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามีคุณสมบัติหรือทักษะที่สำคัญ คือ 3R และ 8C
 - 2.4.2 แนวทางนโยบายที่สำคัญของการอาชีวศึกษา
 - 2.4.3 ด้านการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนตามนโยบายที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ
 - 2.4.4 ภารกิจและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)
- 2.5 คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning
 - 2.5.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบ Active Learning
 - 2.5.2 คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning
 - 2.5.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้
 - 2.5.4 ลักษณะของการเรียนรู้แบบ Active Learning
 - 2.5.5 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
 - 2.5.6 สมรรถนะของครูไทยในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ของเด็กไทย
- 2.6 การจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model
 - 2.6.1 แนวคิดของการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model
 - 2.6.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model
- 2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 สภาพปัญหาการเรียนรู้ของเด็กไทย

2.1.1 สภาพปัญหาด้านการอ่านของเด็กไทย

หนังสือเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถให้ความรู้ได้หลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาและด้านความรู้รอบตัวที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ล้วนแต่เป็นความรู้ที่มาจาก การอ่านหนังสือ ทั้งนี้ แต่คนในปัจจุบันไม่ได้ให้ความสำคัญกับหนังสือ เนื่องจากมีสื่อและสิ่งเร้าต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมากขึ้นพบว่าเด็กไทยอ่านหนังสือลดลงเกือบทุกวัน เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ความเป็นอยู่ การศึกษาและค่านิยมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมรวมทั้งสภาพแวดล้อมในปัจจุบันอีกด้วย ในขณะที่เดียวกันการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ในสังคมนั้นไม่ได้มาจากการอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียว แต่หากจะมีสื่อชนิดอื่นที่มีอิทธิพลเพิ่มขึ้นมาในสังคมอีกมากมาย เช่น อินเทอร์เน็ต อีเมล มือถือคอมพิวเตอร์ แบบพกพา สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความรู้ และความสามารถสืบค้นหาความรู้ จากสื่ออื่นได้ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านวิชาการ บันเทิง หรือประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้ทุกคนมีช่องทางในการค้นหาความรู้มากขึ้นเป็นผลให้เด็กไทยอ่านหนังสือน้อยลงและหันมาศึกษาหาความรู้ จากด้านอื่นมากขึ้น เพราะมีความสะดวกสบาย และประหยัดเวลา นอกจากนี้การที่เด็กไทยอ่านหนังสือน้อยลงยังเป็นผลมาจากการที่ถูกสิ่งต่างๆ ที่น่าดึงดูดและน่าสนใจกว่า เช่น โลกอินเทอร์เน็ต ต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อคนในปัจจุบันมาก เนื่องจากการมีค่านิยมที่ผิดๆ คือ การที่คิดว่า การอ่านหนังสือ เป็นสิ่งที่ล้าสมัยรวมไปถึงการใช้เวลาว่างที่ไม่ถูกต้องในทุกๆ วัน

สาเหตุปัญหาด้านการอ่านของเด็กไทย เกิดจากการทำกิจกรรมอื่นๆ ที่เบียดบังเวลาอ่านหนังสือ ในแต่ละวันเด็กไทยใช้เวลาดูโทรทัศน์วันละ 3-6 ชั่วโมง เล่นเกมวันละ 1-2 ชั่วโมง และพูดคุยโทรศัพท์ แชนทผ่านทางมือถือวันละ 2-4 ชั่วโมง ซึ่งการใช้โทรศัพท์เป็นภัยคุกคามการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ด้านการอ่านหนังสือและค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ดังนั้นแนวทางการส่งเสริมให้เด็กหันมาอ่านหนังสือมากขึ้น ก็จะต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เพื่อช่วงชิงเวลาการคุยโทรศัพท์เปลี่ยนมาอ่านหนังสือให้ได้ ถ้าไม่เร่งแก้ปัญหานี้ก็จะยิ่งทำให้เด็กไทยอ่านหนังสือน้อยลง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลเสียต่อตนเองและสังคมไทยในปัจจุบัน การที่มีสิ่งเร้าทำให้เด็กไทยทั่วทุกภาคของประเทศอ่านหนังสือน้อยลง และมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ หากไม่ได้รับการแก้ไขอาจจะทำให้เด็กไม่มีนิสัยรักการอ่าน หากเปรียบเทียบกับกราฟตัวอย่างพบว่า เด็กเขตกรุงเทพมหานครยังมีนิสัยรักการอ่านเพราะมีการแข่งขันกันสูง แต่ที่น่าห่วง คือ นอกเขตในจังหวัดอื่นแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางที่มีแนวโน้มการอ่านหนังสือน้อยลงเพราะอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการที่ทำให้เด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ เช่น ไม่มี การแข่งขันกันสูง พ่อและแม่ไม่มีเวลาสอนหนังสือ การที่เด็กอ่านหนังสือแค่วันละ 27-29 นาที เป็น การอ่านหนังสือที่ใช้เวลาน้อยมาก และเป็นเรื่องที่น่าตกใจ เด็กส่วนใหญ่ชอบใช้เวลาว่างในการเล่น เกม เล่นอินเทอร์เน็ต คุยโทรศัพท์ ไม่สนใจที่จะทบทวนบทเรียนหรืออ่านหนังสือ และในกลุ่มวัยทำงานก็ มักจะไม่อ่านหนังสือหรืออ่านเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานของตนเท่านั้น สภาพปัญหาเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่าระบบการศึกษาในประเทศไทยยังไม่สามารถทำให้ผลผลิตของการศึกษากลายเป็นผลผลิตที่มองเห็นความจำเป็นของการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพราะเด็กคืออนาคตของชาติ เด็กไม่ฉลาด ชาติก็ไม่เจริญ (นายวรพันธ์ โลกิตสถาพร, ออนไลน์, 2559)

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในทุกๆ ด้านช่วยเพิ่มความสามารถสืบค้นหาข้อมูลความรู้จากแหล่งต่างๆ ได้ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านวิชาการ บันเทิง หรือประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งล้วนแล้วแต่ต้องมีนิสัยรักการอ่านเป็นพื้นฐาน ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการนำ การกระตุ้นให้ผู้เรียนหมั่นศึกษาข้อมูลโดยวิธีการอ่านอยู่เสมอ

2.2 ปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาได้กล่าวถึงปัญหาการศึกษาในมิติต่างๆ ทั้งในด้านคุณภาพ มาตรฐานและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนปัญหาสำคัญที่ชี้ชัดว่าประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา พร้อมทั้งได้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาการศึกษาและนโยบายด้านการศึกษาที่มีความเชื่อมโยงและส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาเพื่ออนาคตประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญๆ (เอกประยุทธ์ จันทร์โอชา, 2560, ออนไลน์) ดังนี้

- ประเด็นหนึ่ง : พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้
- ประเด็นสอง : ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และยกระดับมาตรฐานการศึกษา
- ประเด็นสาม : ขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ
- ประเด็นสี่ : พัฒนาครู
- ประเด็นห้า : ผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ
- ประเด็นหก : เติริมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- ประเด็นเจ็ด : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- ประเด็นแปด : ส่งเสริมระบบบรรณาภิบาลในวงการการศึกษา

2.3 การจัดการศึกษาของไทยในอนาคต

จากศึกษาสภาวะการณ์และแนวโน้มการพัฒนาการศึกษาของโลกศตวรรษที่ 21 โดยการวิจัยเอกสารทางสถิติ พบว่า โดยภาพรวมแนวโน้มของโลกให้ความสำคัญเรื่องสิทธิด้านการศึกษาและธรรมาภิบาลด้านอาหารและน้ำ ด้านพลังงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล และด้านเศรษฐกิจ โดยแต่ละด้านต้องเชื่อมโยงเข้ากับการพัฒนาการศึกษา ซึ่งก็หมายความว่า การศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องในเกือบทุกมิติของการพัฒนาสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา; อ้างถึงใน บอร์วอร์น, 2014, ออนไลน์)

2.3.1 แนวโน้มการจัดการศึกษาของโลก

บอร์วอร์น (Borworn, 2014, ออนไลน์) ได้กล่าวถึง “เทรนด์” หรือแนวโน้มในการพัฒนาการศึกษาหลังปี ค.ศ. 2015 ว่าจะมุ่งให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพ ความเสมอภาค และประสิทธิภาพ เพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ ลดความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้เกิดการพัฒนายั่งยืน ขยายความ “เทรนด์” แต่ละด้าน ดังนี้

1) ด้านคุณภาพการศึกษา มุ่งไปที่เรื่องการพัฒนาคุณภาพของครู กระบวนการเรียนรู้และการวัดผลที่อิงคุณภาพเด็ก การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ การศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติและของโลก การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม มีทักษะชีวิต และมีความรับผิดชอบ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจของคุณภาพการศึกษา ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้รายบุคคล และการใช้เทคโนโลยีช่วยอำนวยความสะดวก และการเข้าถึงการเรียนรู้มากขึ้น รวมถึงการติดตามความสำเร็จของผู้เรียน

2) ด้านความเสมอภาคทางการศึกษา มุ่งไปที่เรื่องสิทธิในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ความเสมอภาคของกลุ่มด้อยโอกาสในการพัฒนาทักษะ และการเพิ่มการเข้าเรียนหลังการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) ด้านประสิทธิภาพการศึกษา มุ่งไปที่เรื่องการจัดสรรทรัพยากร ระบบธรรมาภิบาล และความน่าเชื่อถือของหน่วยงานที่จัดการศึกษา การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การศึกษาภาคประชาชน และกลไกการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพของบุคคลทุกช่วงวัย

จะเห็นได้ว่า ทิศทางการศึกษาของโลกหลังปี 2015 เป็นการศึกษาที่มุ่งเป้าไปที่เรื่องคุณภาพ ประสิทธิภาพ และโอกาสการเข้าถึงการศึกษาในทุกช่วงชีวิต และนั่นเป็นโจทย์การศึกษาระดับโลก

จากข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพการจัดการศึกษาของโลก ให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดประสบการณ์เรียนรู้รายบุคคล และการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจของคุณภาพการจัดการศึกษา ในการส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ มีการทำงานเป็นทีม มีทักษะชีวิต และมีความรับผิดชอบ

2.3.2 แนวโน้มการจัดการศึกษาของไทย

การมุ่งพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558-2564 ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2574) ก็พบว่า เน้นมุ่งไปที่การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดีขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง เน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ โดยการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ ซึ่งก็เป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาเทรนด์ของโลก

จากที่ พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำนโยบายสำคัญๆ เพื่อตอบโจทย์การศึกษาไทย และขณะเดียวกันก็ตอบโจทย์การศึกษาโลกด้วย ซึ่งขอยกมา 10 เรื่องเด่นๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (บอร์วอร์น, 2014, ออนไลน์) ดังนี้

1) ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มุ่งแก้ปัญหาเด็กเรียนในห้องเรียนมากเกินไป มีการบ้านมาก นักเรียนเครียดไม่มีความสุข การเรียนการสอนไม่ส่งเสริมให้คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ โดยการออกแบบจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนอย่างหลากหลายตามรายการและบริบทของโรงเรียน ตั้งแต่เวลา 14.00 น. เป็นต้นไปของทุกวัน เพื่อพัฒนา 4H คือ การพัฒนาสมอง การคิดวิเคราะห์ (head) พัฒนาจิตใจ คุณธรรมจริยธรรม (heart) ทักษะฝีมือ (hand) และสุขภาพ (health) กับนักเรียนโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย นำร่อง 4,100 โรงเรียน ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2/2559 และเพิ่มเติมอีก 15,897 โรงเรียน (ร้อยละ 50) ในปีการศึกษา 2559 ผลการดำเนินการในรอบ 6 เดือน พบว่า คะแนนเฉลี่ย O-Net ของโรงเรียน นำร่องดีขึ้น ผลสำรวจความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องภาพรวมพึงพอใจ โครงการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ตอบโจทย์การยกระดับคุณภาพการศึกษา

2) โรงเรียนประชารัฐ เป็นโรงเรียนภายใต้โครงการ “สานพลังประชารัฐด้านการศึกษาพื้นฐาน และการพัฒนาผู้นำ” ที่เกิดจากความร่วมมือภาครัฐ (กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวม 25 องค์กร จับมือกันขับเคลื่อนเพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาพื้นฐาน มุ่งหวังให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้นำ (ครู ผู้บริหารฯ) ได้รับการพัฒนาให้มีสัมฤทธิ์ผล โรงเรียนยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนของประเทศโดยรวม ประชากร การศึกษาจัดเป็นประชารัฐย่อยได้ร่วมประชารัฐใหญ่ของรัฐบาลเพื่อตอบโจทย์ให้กับประเทศ 3 ด้าน (การลดความเหลื่อมล้ำ การสร้างศักยภาพการแข่งขัน และการสร้างคุณภาพทรัพยากรมนุษย์) โดยเป้าหมายของโรงเรียนประชารัฐกำหนดตำบลละ 1 โรงเรียน รวม 7,424 โรงเรียน (ระยะแรก 3,342

โรงเรียน) กิจกรรมหลักๆ จะประกอบไปด้วย การแลกเปลี่ยนข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย การสนับสนุนทรัพยากร รวมทั้งการเรียนรู้วิธีการสอนผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ภายใต้การดูแลและให้ความช่วยเหลือของ school partners จากภาคเอกชน ประมาณ 1,000 คน external volunteer (นักศึกษา) และมี school sponsor (CEO) จากภาครัฐและภาคเอกชน ขณะเริ่มดำเนินการแล้ว โรงเรียนประชารัฐเป็นการตอบโจทย์การยกระดับคุณภาพการศึกษา ความเสมอภาค และประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

3) สะเต็มศึกษา (STEM) เป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถบูรณาการความรู้ทางวิทยาศาสตร์(S) เทคโนโลยี(T) กระบวนการทางวิศวกรรม(E) และคณิตศาสตร์(M) เข้าด้วยกัน อันจะเป็นการแก้ปัญหาการเรียนรู้ขาดการบูรณาการ ไม่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง ขณะที่จำเป็นเตรียมเด็กให้สามารถคิดวิเคราะห์ พัฒนานวัตกรรม ผลผลิตใหม่ๆ ควบคู่ไปกับทักษะการเรียนรู้ คุณลักษณะแห่งศตวรรษที่ 21 ผ่านจัดการเรียนรู้แบบ active learning โครงการวิทยาศาสตร์เชิงนวัตกรรม และกิจกรรมสร้างความตระหนัก โดยมีโรงเรียนสังกัด สพฐ. จากเขตพื้นที่การศึกษาเขตละ 10 โรงเรียน รวม 2,250 แห่ง เป็นเป้าหมายดำเนินงาน มีโรงเรียนจุฬาราชวิทยาลัยทั่วประเทศเป็นศูนย์อบรม และให้คำปรึกษาด้านหลักสูตรฝึกอบรม มีโรงเรียนศูนย์สะเต็มศึกษาภาค และโรงเรียนเครือข่ายสะเต็มศึกษาเป็นแบบอย่างเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเดินเคียงข้างโรงเรียนเป้าหมาย ขณะนี้กำลังเตรียมดำเนินการ สะเต็มศึกษาเป็นโครงการที่จะการตอบโจทย์การยกระดับคุณภาพการศึกษา

4) การยกระดับภาษาอังกฤษ ภายใต้โครงการ “English boot camp การพัฒนาครูแกนนำด้านการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ “เพื่อแก้ปัญหาครูสอนภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ ครูขาดทักษะและเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ ในขณะที่ภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นในโลกยุคปัจจุบัน โดยใช้รูปแบบจัดค่ายภาษาอังกฤษแบบเข้ม (ใช้ภาษาอังกฤษระหว่างอบรม วิทยากรเจ้าของภาษา ประเมินทักษะภาษาอังกฤษ และสร้างวิทยากรแกนนำเพื่อขยายผล) กับกลุ่มเป้าหมายครูที่ผ่านการคัดเลือก ที่มีความสามารถภาษาอังกฤษระดับ B1 จำนวน 350 คน ผลที่คาดหวังครูแกนนำได้รับการพัฒนา และมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ นักเรียนของโรงเรียนครูแกนนำได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่กระทรวงศึกษาธิการเตรียมปรับหลักสูตรขยายเวลาเรียนภาษาอังกฤษเป็นสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง โครงการ English boot camp ตอบโจทย์การยกระดับคุณภาพการศึกษา

5) ป.1 อ่านออกเขียนได้ภายใน 1 ปี เป็นการแก้ปัญหานักเรียนบางส่วนยังอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และส่งเสริมนโยบายรัฐบาลที่กำหนดให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่อง ภายใต้โครงการ “พลิกโฉมโรงเรียนทำให้นักเรียน ป.1 อ่านออกเขียนได้ใน 1 ปี “ โดยมีเป้าหมายโรงเรียน สพฐ. ทุกโรงเรียน มีตัวชี้วัดที่สำคัญคือ นักเรียนชั้น ป.1 ทุกคนอ่านออกเขียนได้ นักเรียนชั้น ป.2 ขึ้นไปอ่านคล่องเขียนคล่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยสูงขึ้น นักเรียนมีทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ฯ ซึ่งผลการดำเนินการมาระยะหนึ่ง พบว่า ประสบผลสำเร็จพอสมควรแต่ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายซึ่งต้องพัฒนาต่อไป โครงการนี้ตอบโจทย์การยกระดับคุณภาพการศึกษา

6) โครงการ DL Thailand เป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกล ประกอบไปด้วย 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) DLTV ; การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (distance learning television) คือรูปแบบจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ “ครูตู้” เพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กห่างไกล ขาดโอกาส ประสบปัญหาการมีครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงสาขาวิชา โดยการรับสัญญาณถ่ายทอดจากโรงเรียนต้นทาง (โรงเรียน

วังไกลกังวล อ.หัวหิน) มายังโรงเรียนปลายทาง (โรงเรียนขนาดเล็ก สพฐ. จำนวน 15,369 แห่ง) โดยโรงเรียนสามารถเลือกวิธีการจัดได้ตามความเหมาะสมและบริบท ได้ทั้งดูจาก “ครูตู้” สดๆ หรือ เปิด DVD ที่อัดสำเนาครูตู้เอาไว้ 2) DLIT; การจัดการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (distance learning information technology) คือรูปแบบจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (บนเว็บไซต์ www.dlit.ac.th ซึ่งมีทั้งห้องสมุดออนไลน์ ห้องเรียนคุณภาพ คลังสื่อ คลังข้อสอบ ชุมชนแห่งการพัฒนา และเว็บไซต์อื่น) กลุ่มเป้าหมายสำหรับโรงเรียนอื่นๆ โดยโรงเรียนขนาดเล็กที่เป็นเป้าหมายรูปแบบแรกสามารถเลือกใช้รูปแบบนี้เพิ่มเติมได้ ทั้งสองกิจกรรมได้ดำเนินงานมาระยะหนึ่งแล้ว พบว่า ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้เป็นอย่างดี โครงการ DL Thailand ตอบโจทย์การยกระดับคุณภาพการศึกษาและความเสมอภาคทางการศึกษา

7) การผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น (ครูทายาท) เป็นโครงการทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาคนเก่งไม่ยอมเรียนสายครู ขาดแคลนครูในสาขาเฉพาะ และขาดแคลนครูในบางพื้นที่โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกล ชายขอบ ทุรกันดาร โดยวิธีการคัดเลือกนักเรียน และนักศึกษา เข้าโครงการ แล้วศึกษาต่อปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา เมื่อจบแล้วจะได้รับการบรรจุเป็นครู(ครูผู้ช่วย) ทดแทนอัตราครูเกษียณตามภูมิลำเนาเดิม ในสถานศึกษา สพฐ. (จำนวน 45,226 อัตรา) สอศ. (2,453 อัตรา) กทม. 595 อัตรา และ กศน. 100 อัตรา) รวมทั้งสิ้น 48,374 อัตรา โดยจะบรรจุช่วงปี 2559-2568 การผลิตครูตามโครงการดังกล่าวทำสองช่วงโดยให้ดำเนินการในช่วง 3 ปี (พ.ศ. 2559-2561) ก่อน จากนั้นให้ส่วนราชการดำเนินการในระยะต่อไปโดยจะนำไปบรรจุในแผนพัฒนาประเทศเพื่อเป็นเงื่อนไขให้ดำเนินการต่อ โครงการนี้จะได้คนเก่ง คนดีมาเป็นครูที่บ้านเกิดเป็นตอบโจทย์การยกระดับคุณภาพการศึกษา

8) TEPE Online การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยระบบ TEPE Online (Teachers and Educational Personnel Enhancement Based on Mission and Functional Areas as Majors) เป็นการพัฒนาระบบออนไลน์ เพื่อแก้ปัญหาครูทั้งห้องเรียน ทั้งนักเรียนไปอบรม ความสิ้นเปลืองงบประมาณการอบรม การอบรมที่ไม่ตรงและไม่ครอบคลุมความต้องการของครู อันจะเป็นการคืนครูสู่ห้องเรียน ใช้กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ยึดโรงเรียนเป็นฐานการพัฒนาประสิทธิภาพวิชาชีพ และผลการพัฒนาสามารถใช้เป็นเครื่องมือพัฒนางานและพัฒนาวิชาชีพได้ ภายใต้สโลแกน “ทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา” โดยมีเป้าหมายเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัด สพฐ. ในทุกสายงานสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามต้องการในหลักสูตร 5 กลุ่ม (เตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้มครูผู้ช่วย การพัฒนางานในหน้าที่ การขอมิและขอต่อใบประกอบวิชาชีพครู การพัฒนาก่อนแต่งตั้งมี และเลื่อนวิทยฐานะ และการพัฒนาก่อนแต่งตั้งสู่ตำแหน่ง) ผ่านเว็บไซต์ www.tepeonline.org ที่มีขั้นตอนของการลงทะเบียนเรียนทางเว็บไซต์ การเรียนรู้พัฒนา การยื่นขอรับรองความรู้ การทดสอบความรู้ การรับรองความรู้ TEPE Online ตอบโจทย์การยกระดับคุณภาพการศึกษา และประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

9) การรวบโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สพฐ. ที่มีครูไม่ครบชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยภาพรวมต่ำ ประกอบกับนโยบายส่งเสริมสนับสนุนและแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กอย่างจริงจังของรัฐบาล มีเป้าหมายที่จะเพิ่มโอกาสและยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กทุกแห่ง โดยใช้หลากหลายรูปแบบวิธีการ เช่น การควบรวมโรงเรียน (ปี 2559-2560 สพฐ. มีแผนที่จะควบรวม 10,971 โรงเรียน) จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นช่วยสอน จัดสรรอุปกรณ์ตามเติม จัดทำ School Mapping เป็นต้น ผลการดำเนินการมาระยะหนึ่ง ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กได้รับโอกาส และคุณภาพการศึกษา ได้รับ

ความช่วยเหลือตามความต้องการจำเป็น การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ ส่วนการควมบรมโรงเรียน อยู่ในขั้นเสนอแผน และจะได้ดำเนินการต่อไป นโยบายนี้ตอบโจทย์ทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษา ความเสมอภาคทางการศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

10) การขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาและการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ในภูมิภาค เป็นการปฏิรูปโครงสร้างการศึกษาแบบเร่งด่วน ด้วยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 10/2559 การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค และ 11/2559 การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ด้วยเหตุผลและความจำเป็นในการบูรณาการ งานระดับพื้นที่ การบังคับบัญชาสั่งการเดี่ยวที่ชัดเจน ความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ และความคล่องตัวในการบริหารงานบุคคล โดยมีธงชัยคือโอกาสและคุณภาพการศึกษา ซึ่งการจัดโครงสร้าง การบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาคดังกล่าว กำหนดให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค 18 ภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในทุกจังหวัด กำหนดบุคคลทำหน้าที่ศึกษาธิการภาค และ ศึกษาธิการจังหวัด และมีองค์คณะบริหารทั้งในระดับนโยบาย (คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูป การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค; คปภ.) และระดับปฏิบัติ (คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด ว กศจ. และคณะอนุกรรมการศึกษาธิการจังหวัด 3 คณะ ; อกศจ.) เพื่อขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพ ซึ่งปัจจุบันกำลังดำเนินการด้วยความเข้มข้น นโยบายนี้ตอบโจทย์เรื่องการยกระดับคุณภาพ และการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

จะเห็นได้ว่า กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายหรือโครงการต่างๆ มุ่งแก้ปัญหาเรื่องคุณภาพ โอกาส และประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ ขณะเดียวกัน ก็เป็นไปตามทิศทางการศึกษา (เทรนด์) ของโลกด้วย อย่างไรก็ตามแล้วแต่ นโยบาย แผน หรือ โครงการ จะเป็นลักษณะ “แพนแล้วนิ่ง” หากเป็นแค่ แนวคิด หรือ โมเดล ที่สวยหรู นำไปสู่การปฏิบัติที่ยาก หรือ กลไกการนำไปสู่การปฏิบัติที่ขาดประสิทธิภาพ ดังนั้น เราท่านถือว่าเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญระดับ ปฏิบัติ ควรศึกษาทำความเข้าใจนโยบาย และช่วยกันเป็นพลังขับเคลื่อนฯ โดยเชื่อว่าหากทุกฝ่าย ทุกคน ได้ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ สร้างสรรค์ เราจะถึงธงชัยของการปฏิรูปการศึกษาอย่างแน่นอน

จากข้อมูลสามารถสรุปได้ว่าประเทศไทยมุ่งพัฒนาประเทศตามนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2558-2564 ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) และทิศทาง แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2574) ก็จะพบว่า เน้นมุ่งไปที่การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ดี ขึ้น มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และลดความเหลื่อมล้ำอย่างทั่วถึง เน้นการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ โดยการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ ซึ่งก็เป็นไปในทิศทางเดียวกับการศึกษาเทรนด์ของโลก ดังนี้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้, โรงเรียนประชารัฐ สะเต็มศึกษา การยกระดับภาษาอังกฤษ ชั้น ป.1 อ่านออกเขียนได้ภายใน 1 ปี โครงการ DL Thailand การผลิตครูเพื่อพัฒนาท้องถิ่น TEPE Online การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยระบบ TEPE Online การรวบโรงเรียนขนาดเล็ก การขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาและการบริหาร ราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค

2.4 นโยบายผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ

พล.อ.ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มอบนโยบายในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ โดยมีสาระสำคัญ (2560, ออนไลน์) ดังนี้

2.4.1 การเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนอาชีวศึกษามีคุณสมบัติหรือทักษะที่สำคัญ คือ 3R และ 8C

แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของประเทศ โดยการส่งเสริมให้นักเรียน และนักศึกษามีคุณสมบัติหรือทักษะที่สำคัญ คือ 3R และ 8C ดังนี้

3R ประกอบด้วย

R1 คือ Reading-อ่านออก

R2 คือ (W) Rating-เขียนได้

R3 คือ (A) Rithmatic-มีทักษะในการคำนวณ

แต่ 3 R's สำหรับศตวรรษที่ 21 นี้ความหมายเปลี่ยนไปตามยุคสมัย ซึ่งต่อไปนี้จะเขียนว่า 3 รู้ (สมพิศ เล็กเฟื่องฟู, 2557, หน้า 9-10) ได้แก่

รู้ที่ 1 คือ รู้อ่านรู้เขียน (Literacy) ซึ่งมีใช่แค่อ่านออกเขียนได้ (Reading & Writing) แต่ต้องอ่านเข้าใจ เขียนรู้เรื่อง คือ เข้าใจความหมายของเรื่องราวต่างๆ และสามารถสื่อสารไปยังผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รู้ศัพท์ รู้ภาษา

รู้ที่ 2 คือ รู้คณิต (Numeracy) ซึ่งมีใช่แค่คิดเลขเป็น(Arithmetic) แต่ต้องสามารถตีความหมาย และเข้าใจความคิดต่างๆ ที่สื่อสารออกมาในรูปของคณิตศาสตร์ เช่น เลขคณิต พีชคณิต เรขาคณิต ตรรกศาสตร์

รู้ที่ 3 คือ รู้ ICT (Information and Communications Technology Literacy) คือ เข้าใจและสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร อันเป็นทักษะจำเป็นอย่างยิ่งในโลกปัจจุบัน

8C ประกอบด้วย

C1 คือ Critical Thinking and Problem Solving: มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และแก้ไขปัญหาได้

C2 คือ Creativity and Innovation: คิดอย่างสร้างสรรค์ คิดเชิงนวัตกรรม

C3 คือ Collaboration Teamwork and Leadership: ความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ

C4 คือ Communication Information and Media Literacy: ทักษะในการสื่อสาร และการรู้เท่าทันสื่อ

C5 คือ Cross-cultural Understanding: ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม กระบวนการคิดข้ามวัฒนธรรม

C6 คือ Computing and ICT Literacy: ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่งเยาวชนในยุคปัจจุบันมีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีอย่างมากหรือเป็น Native Digital ส่วนคนรุ่นเก่าหรือผู้สูงอายุเปรียบเสมือนเป็น Immigrant Digital แต่เราต้องไม่อายุที่จะเรียนรู้แม้ว่าจะสูงอายุแล้วก็ตาม

C7 คือ Career and Learning Skills: ทักษะทางอาชีพ และการเรียนรู้

C8 คือ Compassion: มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญของทักษะขั้นต้นทั้งหมด และเป็นคุณลักษณะที่เด็กไทยจำเป็นต้องมี

ทั้งนี้ คุณสมบัติ 3R และ 8C อาจจะถูกเป็นนามธรรม แต่ก็สามารถนำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินการได้ โดยขอให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดทำหลักสูตรหรือสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่เน้นให้นักเรียนนักศึกษาที่มีคุณสมบัติหรือทักษะดังกล่าวด้วย

2.4.2 แนวทางนโยบายที่สำคัญของการอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายสำคัญที่จะส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการอาชีวศึกษาในโครงการต่างๆ ดังนี้

1) โครงการสานพลังประชารัฐด้านการยกระดับคุณภาพวิชาชีพ (competitive workforce) ซึ่งเกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษาโดยตรง ในขณะนี้มีการกิจเร่งด่วน (quick win) 4 เรื่อง คือ

- re-branding เพื่อจูงใจให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเห็นความสำคัญของการเรียนอาชีวศึกษาและสนใจเรียนอาชีวศึกษามากขึ้น

- excellence model school กำหนดความหมายและขอบเขตของสถานศึกษาต้นแบบที่ดีด้านอาชีวศึกษา

- database (demand and supply) จัดทำฐานข้อมูลความต้องการกำลังคนของภาคอุตสาหกรรม และปริมาณการผลิตกำลังคนของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) เพื่อประโยชน์ในการวางแผนผลิตกำลังคนล่วงหน้าให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนภาคอุตสาหกรรม โดยคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนกันยายนนี้

- standard and certification center จัดทำและหาทางเลือกที่เหมาะสมร่วมกันในการสร้างมาตรฐานวิชาชีพอาชีวศึกษาให้เป็นที่ยอมรับ และนำไปใช้อย่างทั่วถึงทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมทั้งส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพอาชีวศึกษาให้เป็นบรรทัดฐานในการจ่ายค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับความสามารถของแรงงาน

2) ทวิภาคี (dual system) สอศ.ได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีกับสาธารณรัฐออสเตรีย ซึ่งเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านอาชีวศึกษาทวิภาคีอย่างมาก ทำให้ทราบว่าจัดการอาชีวศึกษาของไทยได้เดินมาถูกทางแล้ว จากนั้นจะไปเดินหน้าอย่างเต็มที่ในการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี

3) ทวิศึกษา (dual education) หรือโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษาแก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงาน และเพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายไปสู่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการเข้าสู่หลักสูตรอาชีวศึกษา โดยขอให้ สอศ. เข้าไปประชาสัมพันธ์การศึกษาต่อด้านอาชีวศึกษาในโรงเรียน และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการพัฒนาการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในโรงเรียนให้มีคุณภาพ

4) ทวิวุฒิ (dual degree) คือ การจับคู่สถาบันอาชีวศึกษาไทยกับสถาบันอาชีวศึกษาต่างประเทศ โดยจัดทำวุฒิการศึกษาร่วมกัน ดังเช่นก่อนหน้าที่ สอศ. ได้จัดทำทวิวุฒิกับสาธารณรัฐเกาหลี ในสาขาที่สาธารณรัฐเกาหลีมีความเชี่ยวชาญเป็นพิเศษ อาทิ การท่องเที่ยว เทคโนโลยีความงาม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เมื่อนักศึกษาสำเร็จหลักสูตรจะได้รับวุฒิการศึกษา 2 ใบ จากทั้งสองประเทศ หรือเรียกว่า ทวิวุฒิ

2.4.3 ด้านการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนตามนโยบายที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากประเด็นนโยบายด้านอาชีวศึกษาแล้ว รมว.ศึกษาธิการได้กล่าวถึงนโยบายที่สำคัญอื่นๆ ของกระทรวงศึกษาธิการที่ต้องเร่งขับเคลื่อน เช่น โครงการยกระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้ที่จบการศึกษาอาชีวศึกษาสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ หากครูภาษาอังกฤษยังไม่เก่ง ก็ต้องร่วมกันพัฒนาครูเหล่านั้น, การพัฒนาด้าน ICT เพื่อการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าถึง

เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร, การดูแลเด็กที่ออกจากระบบการศึกษากลางคันด้วยการผลักดันให้คนไทยได้รับการศึกษามากที่สุด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สามารถดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) ในการดูแลเด็กที่ออกจากระบบการศึกษา โดยมีส่วนร่วมในการสำรวจจำนวนเด็กที่หลุดจากระบบการศึกษา

2.4.4 ภารกิจและนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555-2569 คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดังนี้

- 1) ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานโดย
 - (1) รักษาเป้าหมายผู้เรียนในระดับ ปวช. การเพิ่มปริมาณผู้เรียนในระดับ ปวส.
 - (2) ลดปัญหาการออกกลางคัน โดยวางเป้าหมายให้ลดลงร้อยละ 5 ด้วยการป้องกัน/ดูแลรายบุคคล การวิจัยพัฒนา แก้ปัญหาวิทยาลัษณ์/รายสาขาวิชา การวิเคราะห์แก้ปัญหาเชิงระบบ กลุ่มเป้าหมายใน 50 วิทยาลัยที่มีปัญหาการออกกลางคันสูง
 - (3) จัดการเรียนการสอนในระดับพื้นที่และภาพรวมตามความต้องการในแต่ละสาขา
 - (4) เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าเรียนสายอาชีพด้วยระบบโควตา
- 2) ด้านการขยายโอกาสในการเรียนอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
 - (1) จัดอาชีวศึกษาครอบคลุมทุกพื้นที่ สาขาอาชีพ การขยายกลุ่มเป้าหมาย
 - (2) จัดตั้งสถาบันการอาชีวศึกษาในรูปแบบกลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มจังหวัดและกรุงเทพมหานคร รวม 19 สถาบัน และสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร ภาคละ 1 แห่ง จำนวน 4 แห่ง
 - (3) จัดตั้งสถานศึกษาอาชีวะอำเภอในกลุ่มอำเภอขึ้นหนึ่ง
 - (4) ส่งเสริมการจัดอาชีวะชายแดนใต้สู่สันติสุข ศูนย์ฝึกอบรมอาชีวะ อาชีวะสองระบบ และการจัดหลักสูตรอาชีวะท้องถิ่น และสนับสนุนทุนการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส
 - (5) มุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน สาขาที่เป็นนโยบายรัฐบาล และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการจัดอาชีวศึกษาเฉพาะทาง อาทิ ปีโตรเคมี การสร้างเขตรุ่นใหม่ คริวไทยสู่คริวโลก พลังงานทดแทน โลจิสติกส์/รถไฟความเร็วสูง อัญมณี ยานยนต์ ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ ท่องเที่ยว/โรงแรม ฯลฯ
 - (6) ขยายกลุ่มเป้าหมายอาชีวะในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอาชีวะเพื่อคนพิการ

อาชีวะวัยแรงงาน อาชีวะสูงวัย อาชีวะเพื่อสตรี อบรมระยะสั้น/ตลาดนัดอาชีพ ศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชนเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ เพื่อต่อยอดและพัฒนาทักษะทั้ง upgrade skills และ re skills ร่วมจัดอาชีวศึกษาในสถานพินิจ เรือนจำ ค่ายทหาร และ อปท. ฯลฯ
 - (7) สนับสนุนให้หน่วยงาน/องค์กร ร่วมจัดอาชีวศึกษาซึ่งได้แก่ สถานประกอบการ อปท. และภาคเอกชนจากสาขาอาชีพต่างๆ ฯลฯ
 - (8) จัดอาชีวะทางเลือก อาชีวะทายาท วิทยาลัยอาชีวศึกษาฐานวิทยาศาสตร์ อาชีวะอินเตอร์ และอาชีวะเทียบโอนประสบการณ์
 - (9) เพิ่มช่องทางการเรียนอาชีวศึกษาด้วย อาชีวะทางไกล และเครือข่ายวิทยุเพื่อการศึกษ และพัฒนาอาชีพ (R-radio network)
- 3) ยกระดับคุณภาพการจัดอาชีวศึกษา

(1) ระดับสถานศึกษา และระดับห้องเรียน ส่งเสริมคุณภาพ และสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนา และยกระดับคุณภาพการจัดอาชีวศึกษาโดย

ก. พัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง constructionism, project based learning authentic assessment, การเพิ่มพูนทักษะประสบการณ์จากการเรียนในสถานที่จริง/สถานการณ์จริง อาทิ fix it center และกรณีภัยพิบัติ

ข. พัฒนาระบบนิเทศ การจัดการความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์จากครูรุ่นพี่สู่ครู รุ่นใหม่ (นิเทศภายใน) และการนิเทศทางไกล

ค. สร้างความเข้มแข็งการประกันคุณภาพภายใน สนับสนุนให้ทุกวิทยาลัยผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกระดับดีมาก และเตรียมพร้อมรับการประเมินระดับสากล

ง. ยกระดับคุณภาพสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้เป็นตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง ตามความต้องการของพื้นที่ และการให้บริการกลุ่มเป้าหมายพิเศษ อาทิ คนพิการ, ้วยทำงาน, สูงวัย, สตรี ฯลฯ

จ. ใช้ ICT เพื่อการเรียนการสอน สนับสนุนความพร้อมในด้าน hardware สื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมการประกวดสื่อ/สื่อออนไลน์ และจัดตั้งวิทยาลัยต้นแบบการใช้ ICT เพื่อการเรียนการสอน

ฉ. พัฒนาครู สร้างเครือข่ายครู social media และ network สนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

ช. จัดหาสื่อ/หนังสือ วัสดุฝึก อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ทันสมัยและเพียงพอ

(2) ระดับผู้เรียน ยกระดับความสามารถของผู้เรียนเพื่อให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษา มีขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งสมรรถนะหลัก (core competency) และสมรรถนะการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่ (function competency) โดยใช้ V-NET การประเมินด้านมาตรฐานวิชาชีพ และการประเมินระดับห้องเรียน สร้างเสริมทักษะอาชีพในอนาคตด้วยกิจกรรมองค์การวิชาชีพ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม วิถีประชาธิปไตย ความมีวินัย เสริมสร้างทักษะชีวิต ความสามารถด้านนวัตกรรม/สิ่งประดิษฐ์ การเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาทักษะการคิดบนพื้นฐาน competency based technology based green technology และ creative economy รวมทั้งการแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมและการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ อาทิ สุภาพบุรุษอาชีวะ ลูกเสือ กีฬา และการป้องกัน/แก้ไขการทะเลาะวิวาท

(3) เตรียมผู้เรียนสู่การเป็นประชาคม ASEAN โดยการเพิ่มจำนวนสถานศึกษา english program (EP) mini english program (MEP) ทุกจังหวัด ใช้หลักสูตร/สื่อต่างประเทศ สนับสนุนการฝึกงานต่างประเทศ/บริษัทต่างประเทศและในประเทศ ยกระดับทักษะด้านภาษาอังกฤษในงานอาชีพ ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาประเทศคู่ค้า จัดระบบ sister school ทุกประเทศใน ASEAN

4) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

(1) ด้านบริหารทั่วไป ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการ ได้แก่ web portal, e-office และ data based รวมทั้งการปรับภาพลักษณ์เชิงบวก

(2) ด้านงบประมาณ ใช้แนวทาง strategic performance, based budgeting: SPBB และ formula funding โดยการจัดงบประมาณตามความจำเป็นพื้นฐาน ความเสมอภาค และตามนโยบาย การกระจายอำนาจจัดซื้อจัดจ้าง จัดหางบประมาณค่าสาธารณูปโภคและค่าจ้างครูให้เพียงพอ

(3) ด้านบริหารงานบุคคล สร้างเครือข่ายครู/สมาคมวิชาชีพ จัดหาลูกจ้าง พนักงานราชการให้เพียงพอ รวมทั้งการพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของสถาบันการอาชีวศึกษา

(4) ด้านการสร้างความร่วมมือทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อพัฒนาการจัดอาชีวศึกษา ดังนี้

ก. องค์การ/สมาคมวิชาชีพ สมาคมอุตสาหกรรม สมาคมการค้า กระทรวงแรงงาน กระทรวงอุตสาหกรรม สถานประกอบการ ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การฝึกงาน ฯลฯ

ข. ประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในกลุ่มอาเซียน

ค. องค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ VOCTECH, CPSC /APACC, SEARCA และ UNIVOC ฯลฯ

ง. ประเทศต่างๆในภูมิภาคของโลก ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน อิสราเอล ญี่ปุ่น เดนมาร์ก เยอรมัน ฯลฯ

2.5 Active Learning กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนรู้ได้ถูกนำมาใช้แทนคำว่า การเรียนการสอน ตั้งแต่เริ่มมีการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อีกทั้งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตราที่ 24 ก็ยังได้มีการใช้คำว่าจัดการกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะต้องการให้ผู้สอนทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผู้เรียนต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และต้องมีการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม นอกจากให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ตามพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ แล้วยังต้องพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยดังนั้นการมุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีหน้าที่สอนแต่เพียงอย่างเดียวอีกต่อไป หากแต่มีบทบาทใหม่ในเรื่องของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นร่วมกับผู้เรียนของตน เปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่ระบุไว้ใน มาตรา 22 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด

2.5.1 ความหมายของการเรียนรู้แบบ Active Learning

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า ข, 9-10) กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย ครูผู้สอน จึงควรให้ความสำคัญ และสรรหากระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ นำพาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ผู้เรียนควรได้มีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมองและมุ่งเน้นความสำคัญคุณธรรม จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความหลากหลายทันสมัย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ธรรมชาติของวิชาให้ผู้เรียนค้นคว้าหรือเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ตามความสนใจ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก ทั้งนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้ให้หลักการที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้โดยการจัดวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ

ความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ให้พัฒนาตนเองได้ การจัดการเรียนรู้ควรเป็น สิ่งที่มีความหมาย ต่อผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ได้ลงมือศึกษาค้นคว้า คิดแก้ปัญหา และปฏิบัติงานเพื่อ สร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนจัดสถานการณ์ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

2) จัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการเรียนรู้ควรให้ ความสำคัญของความแตกต่างระหว่างผู้เรียนเพื่อวางรากฐานชีวิตให้เจริญงอกงามอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นพบ และแสดงออกถึงศักยภาพของตนเอง ครูผู้สอนจึงควรมีข้อมูลผู้เรียน เป็นรายบุคคลสำหรับใช้ในการวางแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสม กับความแตกต่างของผู้เรียน

3) การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง การจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้อง กับพัฒนาการทางสมอง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับ การพัฒนาได้อย่าง เหมาะสมกับการทำงานของสมอง การเชื่อมโยงวงจรสมอง พัฒนาการ ทางอารมณ์ ซึ่งจะมีผลให้ ผู้เรียนมีจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยใช้ประสบการณ์ตรง ด้านร่างกายที่เป็นรูปธรรม ข้อเท็จจริงและทักษะด้านต่างๆ ที่ปรากฏในชีวิตจริงตามธรรมชาติ เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง

4) การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมจริยธรรม การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีคุณธรรมจริยธรรม ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ได้รับรู้ เกิดการยอมรับ เห็นคุณค่า และพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นลักษณะนิสัยที่ดี

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนผล (2553, หน้า 34) กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

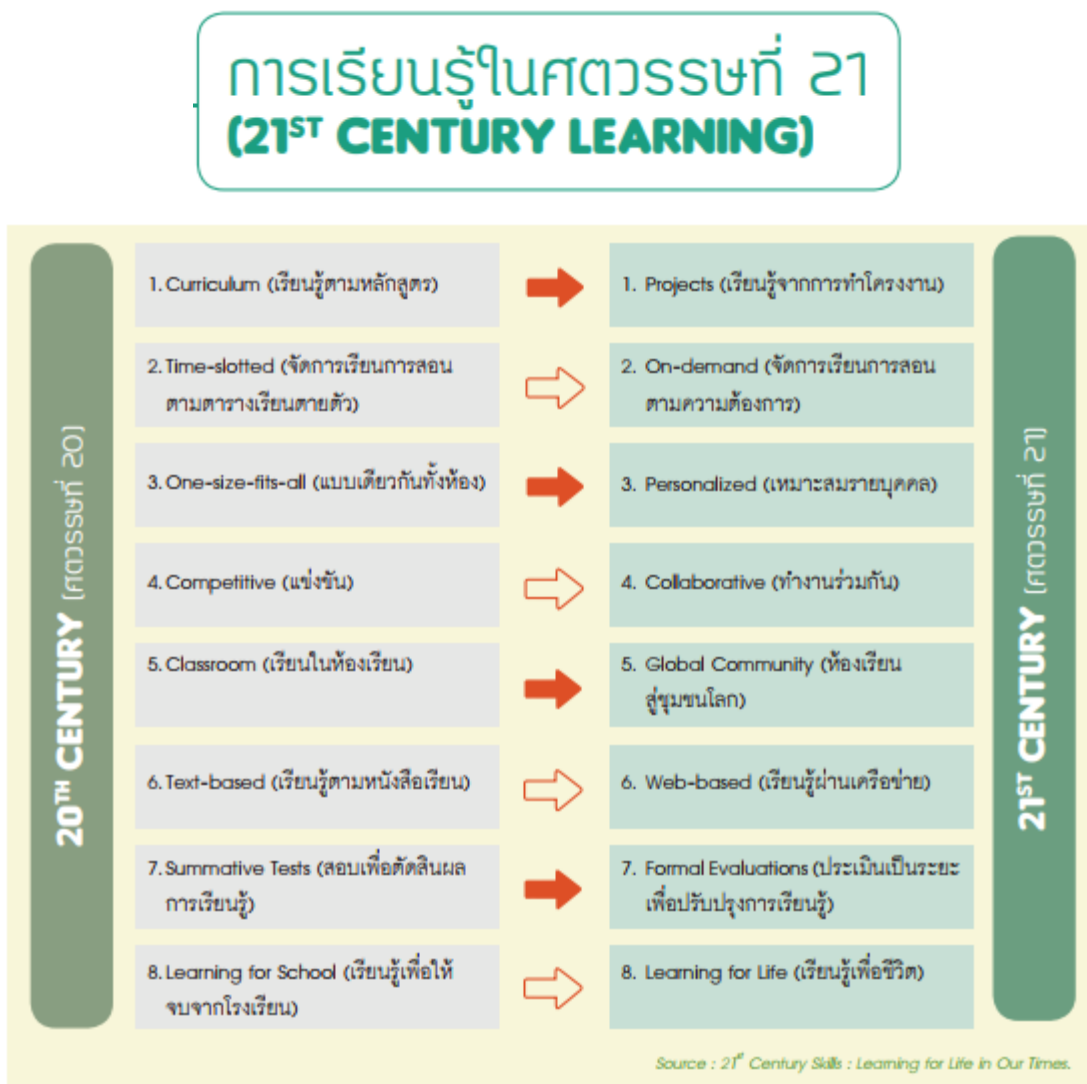
1) ยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญ เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ 2) กระบวนการเรียนรู้เน้น การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล 3) การออกแบบ การจัดการเรียนรู้ใช้วิธีการ กิจกรรม สื่อ และแหล่งเรียนรู้ การวัด และประเมินผลที่เหมาะสมกับผู้เรียน

ฉันท ชาติทอง (2553, หน้า 37) กล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ว่าผู้สอนเปลี่ยนจาก ผู้ถ่ายทอด มาเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ทำหน้าที่เรียน ด้วยตนเอง และ ต้องเรียนรู้คู่คุณธรรม และเป้าหมายของการเรียน แบ่งเป็น 1) ด้านปัญญามุ่งให้ผู้เรียน มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2) ด้านอารมณ์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถทาง อารมณ์ เห็นคุณค่า และเข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น แก้ปัญหาความขัดแย้งทางอารมณ์ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ด้านสังคม มุ่งเน้นความรู้เพื่อเข้าใจสถานการณ์ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางความคิด การ กระทำ โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับศาสนา และวัฒนธรรม

จากข้อมูลข้างต้น หลักการจัดการเรียนรู้จะต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการเชื่อมโยงไปสู่ชีวิตจริง คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน โดยพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

2.5.2 คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning

จากการเรียนรู้แบบเก่าเข้าสู่ความเปลี่ยนแปลงของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21ST Century learning) ดังภาพ

ภาพที่ 2 ความเปลี่ยนแปลงของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 20 และ ศตวรรษที่ 21

จากภาพข้างต้น การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนแปลงไปจากศตวรรษที่ 20 มาก ดังนี้

1) ศตวรรษที่ 21 นักเรียนจะได้เรียนรู้จากการทำงานโครงการ ซึ่งบางครั้งจะคาดเดาได้ยากกว่าจะค้นพบความรู้ใด อาจเป็นความรู้ใหม่ ที่อาจไม่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรก็ได้ แต่ในศตวรรษที่ 20 นักเรียนจะได้เรียนรู้เนื้อหาสาระครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ชัดเจนในหลักสูตรเท่านั้น

2) ศตวรรษที่ 21 การเรียนการสอนสามารถกำหนดเวลาการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักเรียน และเป้าหมายการเรียนรู้ที่ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม แต่ในศตวรรษที่ 20 การเรียนการสอนจะมีการกำหนดตารางเรียนตารางสอนที่แน่นอนตายตัว

3) ศตวรรษที่ 21 ด้วยความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี การจัดการเรียนการสอน ครูสามารถออกแบบการสอนซึ่งประกอบด้วยวิธีสอน วิธีวัดผล การใช้สื่อการเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียนรายบุคคล หรือกลุ่มย่อยได้ ซึ่งจะช่วยให้ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ใช้วิธีการเรียนรู้ที่ตรงกับ

รูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง แต่ในศตวรรษที่ 20 การจัดการเรียนการสอนมักจะคิดว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เหมือนกัน ครูจึงออกแบบการสอนไว้แบบเดียวแล้วนำไปใช้กับนักเรียนทุกกลุ่ม

4) ศตวรรษที่ 21 นักเรียนทุกคนต้องมาร่วมแรงร่วมใจกันในการเรียนรู้ โดยนำความสามารถหรือความรู้ที่ตนเองมีอยู่มาช่วยกันทำงานตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จ แต่ในศตวรรษที่ 20 นักเรียนมุ่งเน้นการแข่งขันกันเรียนเพื่อความเป็นเลิศ มีการจัดอันดับที่ภายหลังการวัดผล ทำให้นักเรียนขาดความร่วมมือ เอื้อเฟื้อ แบ่งปันซึ่งกัน และกัน

5) ศตวรรษที่ 21 ด้วยเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัย สะดวกต่อการเข้าถึง และการใช้งานที่ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ การจัดการเรียนรู้จึงไม่ควรจำกัดอยู่แค่ความรู้ในชั้นเรียน นักเรียนสามารถเชื่อมโยงห้องเรียนไปสู่โลกภายนอกได้อย่างไร้ขีดจำกัด แต่ในศตวรรษที่ 20 สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารยังไม่สะดวกรวดเร็ว การเรียนรู้จึงจำกัดอยู่เฉพาะการเรียนรู้ในชั้นเรียนจากครูเท่านั้น

6) ศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ของนักเรียนโดยนักเรียนสามารถเข้าไปสืบค้นความรู้จากตำราต่างๆ หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ หรือจากเว็บไซต์ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ซึ่งครูต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้สืบค้นเป็นประจำ แต่ในศตวรรษที่ 20 เน้นการเรียนรู้จากหนังสือเรียนแบบเรียนที่ถูกกำหนดให้เรียนรู้เฉพาะที่มีอยู่ในหนังสือเรียนแบบเรียนเท่านั้น

7) ศตวรรษที่ 21 การทดสอบควรมุ่งให้นำหนักการทดสอบระหว่างเรียนให้มากขึ้น เพื่อจะได้แก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนตั้งแต่แรก แต่ในศตวรรษที่ 20 การทดสอบมุ่งเน้นการทดสอบเพื่อตัดสินผล ดังนั้น จึงให้นำหนักกับการวัดผลโดยรวมเมื่อสิ้นสุดการเรียนมากกว่าการวัดผลระหว่างเรียน ซึ่งบางครั้งพบว่านักเรียนถูกละเลยไม่ได้รับการแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนแต่เนิ่นๆ การมาวัดผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนจึงไม่มีประโยชน์ในการนำไปปรับปรุงพัฒนานักเรียน

8) ศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้มุ่งเน้นให้การเรียนรู้ที่โรงเรียนเป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อการใช้ชีวิต โดยต้องเชื่อมโยงความรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน แต่ในศตวรรษที่ 20 การเรียนรู้มุ่งเรียนให้สำเร็จ เพื่อให้ได้ชื่อว่าได้เรียนจนสำเร็จการศึกษาแล้วเช่น เรียนจบโรงเรียนแล้ว (สำหรับการศึกษาระดับมัธยม) ทำให้การเรียนที่โรงเรียนนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงได้น้อย

บทบาทของครูสำหรับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (teach less, learn more) บทบาทของครูควรเปลี่ยนเป็นผู้จัดการเรียนรู้ คือ สอนหรือถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลข่าวสารให้น้อยลง (teach less) แต่ให้นักเรียนเรียนรู้และปฏิบัติด้วยตนเองในการแสวงหาข้อมูลความรู้ทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อค้นพบองค์ความรู้ให้มากขึ้น (learn more) ซึ่งหลายประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ทำมาแล้ว 5 ปี เริ่มปรากฏผลที่ดีและเป็นคำตอบให้แก่วงการศึกษาว่ามาถูกทาง ซึ่งครูควรปฏิบัติดังนี้

- 1) จัดเนื้อหาที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงของนักเรียน
- 2) เชื่อมโยงโลกเข้าสู่ห้องเรียน
- 3) นำพานักเรียนสู่โลกนอกห้องเรียน
- 4) สร้างโอกาสให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์เพื่อการเรียนรู้กับผู้อื่นให้มากที่สุด
- 5) ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ครูควรปรับเปลี่ยนโดยนำการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21(8 หัวข้อข้างต้น) มาออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสม จึงพบว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบมองย้อนกลับ (Backward Design) เป็นวิธีการที่น่าสนใจ

จากข้อมูลสามารถสรุปได้ว่าคุณภาพของการเรียนรู้แบบ Active Learning มีดังนี้
 1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ 2) จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ 3) ประเมินผลการเรียนเป็นระยะ 4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ และ 5) เรียนรู้เพื่อชีวิต

2.5.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้

กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปให้ผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึง ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 25) กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ ว่าผู้เรียนต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญเหตุการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทาง ในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษา ทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552, หน้า ข,11) การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นั้น จะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งครูผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจแนวคิด การจัดการเรียนรู้และผลที่เกิดกับผู้เรียนแล้วนำมาจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาของผู้เรียนตามหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวได้แก่ 1) กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) กระบวนการสร้างความรู้ 3) กระบวนการคิด 4) กระบวนการทางสังคม 5) กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา 6) กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง 7) กระบวนการปฏิบัติ 8) กระบวนการจัดการ 9) กระบวนการวิจัย 10) กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง 11) กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย และอื่นๆ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553, หน้า 24) ได้นิยามกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) คือกระบวนการที่ผู้เรียนใช้ในการแสวงหาความรู้สร้างความเข้าใจ สร้างองค์ความรู้และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถและศักยภาพตามที่มุ่งหวังในหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่กล่าวมา เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝน พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายของหลักสูตร ครูผู้สอนจึงควรคัดสรรเลือกนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนเพื่อเตรียมเข้าสู่คนไทยยุคใหม่

เยาวเรศ ภักดีจิตร (2557, หน้า 1) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะความคิดระดับสูงอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดีในที่สุดจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจจนสามารถขึ้นนำตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝนการเรียนรู้ ธรรมชาติของการเรียนรู้แบบ Active Learning ประกอบด้วยลักษณะสำคัญต่อไปนี้

- 1) เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งลดการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียนให้น้อยลงและพัฒนาทักษะให้เกิดกับผู้เรียน
- 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนโดยลงมือกระทำมากกว่านั่งฟังเพียงอย่างเดียว
- 3) ผู้เรียนมีส่วนในกิจกรรมเช่นอ่านอภิปรายและเขียน
- 4) เน้นการสำรวจเจตคติและคุณค่าที่มีอยู่ในผู้เรียน

5) ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดระดับสูงในการวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผล การนำไปใช้และ

6) ทั้งผู้เรียนและผู้สอนรับข้อมูลป้อนกลับจากการสะท้อนความคิดได้อย่างรวดเร็ว จากข้อมูลสรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่เป้าหมายของ หลักสูตร ช่วยเสริมสมรรถนะผู้เรียนด้านความรู้ ความคิด การปรับตัว การลงมือปฏิบัติ และการแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์จริง โดยที่ครูมุ่งทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพของตน ในด้านต่างๆ ออกมาตามความสนใจและความถนัด แล้วจึงสะท้อนสรุปผลจากการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.5.4 ลักษณะของการเรียนรู้แบบ Active Learning

เยาเวศ ภัคดีจิตร (2557, หน้า 1) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบ Active Learning ถือได้ว่าเป็น การเรียนรู้ที่ต้องการกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองผ่าน การจัดการตนเองให้มีความรู้และช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมชั้นซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างสรรคพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่หลากหลายเป็นกระบวนการที่ประณีตรัดกุมและผู้เรียนได้รับประโยชน์มากกว่า การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ที่นำมาขยายความให้เห็นเป็นลักษณะสำคัญของการจัดการเรียน การสอนแบบ Active Learning ได้ดังนี้

1) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมองได้แก่การคิดการแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

2) เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด

3) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้การสร้าง ปฏิสัมพันธ์ ร่วมกันร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน

5) ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกันกรณีวินัยในการทำงานการแบ่งหน้าที่ความ รับผิดชอบ

6) เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่านพูดฟังคิดอย่างลุ่มลึกผู้เรียนจะเป็นผู้ จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

7) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นทักษะการคิดขั้นสูง

8) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศ และ หลักการความคิดรวบยอด

9) ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ด้วยตนเอง

10) ความรู้เกิดจากประสบการณ์การสร้างองค์ความรู้และการสรุปบทวนของผู้เรียน การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการเรียนรู้แบบใฝ่รู้มีส่วนประกอบ สำคัญ ได้แก่ การมีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ (appealing materials) ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติ (opportunities for manipulation) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมและกลวิธีการแก้ปัญหา ด้วยตนเอง (choices for children) ผู้เรียนได้สื่อสารเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังทำกับผู้อื่นการเรียนรู้ที่ กระตือรือร้นการประเมินการจัดห้องเรียนกำหนดการประจำวันปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน ซึ่งการเรียนรู้แบบใฝ่รู้จะมีความยืดหยุ่นสูงสามารถปรับวิธีการใช้ กิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งทำได้มากกว่าการสอนแบบบรรยายนั่นเอง

จากข้อมูลสามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบ Active Learning คือ ลักษณะของการเรียนรู้ ที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งให้ผู้เรียนมุ่งพัฒนาตนเองผ่านการจัดการตนเองและช่วย

พัฒนาเพื่อร่วมชั้นเรียนทั้งในด้านการสร้างสรรค์ พัฒนาความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่หลักหลาย โดยครู ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน สร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนฝึกอ่าน พูด ฟัง อย่างเข้าใจ เน้นทักษะการคิดจากการบูรณาการ ข้อมูลข่าวสารหรือสารสนเทศ สร้างองค์ความรู้แล้วจึงสรุปทบทวนและประเมินผลการเรียน

2.5.5 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ความท้าทายด้านการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมกับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิธีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลก นั่นคือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ที่ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ

1) กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียนยังเป็นการเรียนแบบสมมติ “ดังนั้นครูเพื่อศิษย์จึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์” ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้ของศิษย์จากเน้นเรียนวิชาเพื่อได้ความรู้ ให้เลยไปสู่การพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อชีวิตในยุคใหม่ ย้ำว่าการเรียนรู้ยุคใหม่ ต้องเรียนให้เกิดทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งหน้าที่ของครูเพื่อศิษย์จึงต้องเปลี่ยนจากเน้น “สอน” หรือสั่งสอนไปทำหน้าที่จุดประกายความสนใจใฝ่รู้ (inspire) แก่ศิษย์ ให้ศิษย์ได้เรียนจากการลงมือปฏิบัติ (learning by doing) และศิษย์ยังองงามทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 นี้ จากการลงมือปฏิบัติของตนเป็นที่ร่วมกับเพื่อนนักเรียน เน้นการองงามทักษะในการเรียนรู้ และค้นคว้าหาความรู้มากกว่าตัวความรู้ ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนแนวทางการทำงานจากทำโดดเดี่ยว คนเดียว เป็นทำงานและเรียนรู้จากการทำหน้าที่ครูเป็นทีม กระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มี 3 ลักษณะ คือ

(1) กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ

กระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ เป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่สนับสนุนให้คนเราปฏิบัติสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัดและศักยภาพ ด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน ผู้เรียนจะสนุกสนานที่จะสืบค้นหาความรู้ต่อไป มีความสุขที่จะเรียน มีลักษณะดังนี้

(1.1) การเรียนรู้ผ่านการทำงาน (Work-based Learning) การเรียนรู้แบบนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้เนื้อหาสาระ การฝึกปฏิบัติจริง ฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง โดยสถาบันศึกษามักร่วมมือกับแหล่งงานในชุมชน รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน ตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหากิจกรรม และวิธีการประเมิน

(1.2) การเรียนรู้ผ่านโครงงาน (Project-based Learning) การเรียนรู้ด้วยโครงงานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรูปแบบหนึ่ง ที่เป็นการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในลักษณะของการศึกษา สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น โดยครูเปลี่ยนบทบาทจากการ

เป็นผู้ให้ความรู้ (teacher) เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (guide) ทำหน้าที่ออกแบบกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม กระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษา เพื่อให้โครงการสำเร็จลุล่วง ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยโครงงาน สิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้ด้วย PBL จึงมีใช้ตัวความรู้ (knowledge) หรือวิธีการหาความรู้ (searching) แต่เป็นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation skills) ทักษะชีวิตและประกอบอาชีพ (Life and Career skills) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารและเทคโนโลยี (Information Media and Technology Skills) การออกแบบโครงงานที่ดีจะกระตุ้นให้เกิดการค้นคว้าอย่างกระตือรือร้นและผู้เรียนจะได้ฝึกการใช้ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหา (critical thinking & problem solving) ทักษะการสื่อสาร (communicating) และทักษะการสร้างความร่วมมือ(collaboration)ประโยชน์ที่ได้สำหรับครูที่นอกจากจะเป็นการพัฒนาคุณภาพด้านวิชาชีพแล้ว ยังช่วยให้เกิดการทำงานแบบร่วมมือกับเพื่อนครูด้วยกัน รวมทั้งโอกาสที่จะได้สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนด้วย

ขั้นตอนที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน

STEP 1 การเตรียมความพร้อม ครูเตรียมมอบหมายโครงงานโดยระบุในแผนการสอน ในชั้นเรียนครูอาจกำหนดขอบเขตของโครงงานอย่างกว้างๆ ให้สอดคล้องกับรายวิชา หรือความถนัดของนักเรียน และเตรียมแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลตัวอย่าง เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม สามารถใช้เว็บไซต์ หรือโปรแกรม moodle ในการ update ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และการกำหนดนัดหมายต่างๆเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้

STEP 2 การคิดและเลือกหัวข้อ ให้นักเรียนเป็นผู้สร้างทางเลือกในการออกแบบโครงงานเอง เพื่อเปิดโอกาสให้รู้จักการค้นคว้าและสร้างสรรค์ความรู้เชิงนวัตกรรม ครูอาจให้ผู้เรียนทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกหัวข้อ การทำงานเป็นทีม กระตุ้นให้เกิด brain storm จะทำให้เกิดทักษะ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะการสื่อสาร และทักษะการสร้างความร่วมมือ

STEP 3 การเขียนเค้าโครง การเขียนเค้าโครงของโครงงาน เป็นการสร้าง mind map แสดงแนวคิด แผน และขั้นตอนการทำโครงงาน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมองเห็นภาระงาน บทบาท และระยะเวลาในการดำเนินงาน ทำให้สามารถปฏิบัติโครงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

STEP 4 การปฏิบัติโครงงาน นักเรียนลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ในเค้าโครงของโครงงาน ถ้ามีการวางแผนเค้าโครงเอาไว้แล้ว นักเรียนจะรู้ได้เองว่าจะต้องทำอะไรในขั้นตอนต่อไป โดยไม่ต้องรอกถามครู ในระหว่างการดำเนินการครูผู้สอนอาจมีการให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดหรือร่วมแก้ปัญหาไปพร้อมๆกับนักเรียน

STEP 5 การนำเสนอโครงงาน นักเรียนสรุปรายงานผล โดยการเขียนรายงาน หรือการนำเสนอในรูปแบบอื่นๆเช่น แผ่นพับ โปสเตอร์จัดนิทรรศการ รายงานหน้าชั้นส่งงานทางเว็บไซต์ หรืออีเมล ถ้ามีการประกวดหรือแข่งขันด้วยจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นมากขึ้น

STEP 6 การประเมินผลโครงงาน การประเมินโครงงานควรมีการประเมินผลการเรียนรู้โดยหลากหลาย เช่น นักเรียนประเมินตนเอง ประเมินซึ่งกันและกัน ประเมินจากบุคคลภายนอก การประเมินจะไม่วัดเฉพาะความรู้หรือผลงานสุดท้ายเพียงอย่างเดียว แต่จะวัดกระบวนการที่ได้มาซึ่งผลงานด้วย การประเมินโดยครูหลายคนจะเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์และทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูด้วยกันอีกด้วย

(1.3) การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม (Activity-based Learning) ในการยึดหลักการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง “Child Centered” การเรียนโดยการปฏิบัติจริง Learning by Doing

และปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ Doing by Learning จึงถูกนำมาใช้อย่างจริงจังในการปฏิรูปการศึกษาของไทย การเรียนรู้ชนิดนี้เอง ที่มีผู้ตั้งฉายาว่า “สอนแต่น้อย ให้เรียนมากๆ Teach less..Learn More” การเรียนแบบ Learning by Doing นั้นใช้ “กิจกรรม Activity” เป็นหลักในการเรียนการสอน โดยการ “ปฏิบัติจริง Doing” ในเนื้อหาทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทุกคนในกลุ่มเป็นผู้ปฏิบัติ คุณครูเป็นพี่เลี้ยงและเทรนเนอร์ แต่กิจกรรมที่นำมาใช้นี้ต้องมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้เนื้อหานั้นๆ มีจุดมุ่งหมาย สนุก และน่าสนใจ ไม่ซ้ำซากจนก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้น คุณครูจึงเป็น “นักออกแบบกิจกรรม Activity Designer” มีอาชีพ ที่สามารถ “มองเห็นภาพกิจกรรม” ได้ทันที

(1.4) การเรียนรู้ผ่านการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) เป็นรูปแบบการเรียนอีกรูปแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และรู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีมของผู้เรียน โดยผู้สอนมีส่วนร่วมน้อยแต่ก็ทำทนายผู้สอนมากที่สุด กระบวนการการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน จะจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ขนาดประมาณ 8 -10 คน โดยมีครูหรือผู้สอนประจำกลุ่ม 1 คน ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ (facilitator) ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เมื่อผู้เรียนได้รับโจทย์ปัญหา ผู้เรียนจะทำความเข้าใจหรือทำความเข้าใจความกระจ่างในคำศัพท์ที่อยู่ในโจทย์ปัญหานั้น เพื่อให้เข้าใจตรงกัน

ขั้นตอนที่ 2 การจับประเด็นข้อมูลที่สำคัญหรือระบุปัญหาในโจทย์

ขั้นตอนที่ 3 ระดมสมองเพื่อวิเคราะห์ปัญหา อภิปรายหาคำอธิบาย แต่ละประเด็นปัญหาว่าเป็นอย่างไร เกิดขึ้นได้อย่างไร ความเป็นมาอย่างไร โดยอาศัยพื้นความรู้เดิมเท่าที่ผู้เรียนมีอยู่

ขั้นตอนที่ 4 ตั้งสมมติฐานเพื่อหาตอบปัญหาประเด็นต่างๆ พร้อมจัดลำดับความสำคัญของสมมติฐานที่เป็นไปได้โดยมีเหตุผล

ขั้นตอนที่ 5 จากสมมติฐานที่ตั้งขึ้น ผู้เรียนจะประเมินว่าเขามีความรู้เรื่องอะไรบ้าง มีเรื่องอะไรที่ยังไม่รู้หรือขาดความรู้ และความรู้อะไรจำเป็นที่จะต้องใช้เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน ซึ่งเชื่อมโยงกับโจทย์ปัญหาที่ได้ ขั้นตอนนี้กลุ่มจะกำหนดประเด็นการเรียนรู้ (learning issue) หรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (learning objective) เพื่อจะไปค้นคว้าหาข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 ค้นคว้าหาข้อมูลและศึกษาเพิ่มเติมจากทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือตำรา วารสาร สื่อการเรียนสอนต่างๆ การศึกษาในห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อินเทอร์เน็ต หรือปรึกษาอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาสาขาเฉพาะ พร้อมทั้งประเมินความถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 7 นำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์ อธิบาย พิสูจน์สมมติฐาน และประยุกต์ให้เหมาะสมกับโจทย์ปัญหา พร้อมสรุปเป็นแนวคิดหรือหลักการทั่วไป

ขั้นตอนที่ 1-5 เป็นขั้นตอนภายในกระบวนการกลุ่มในห้องเรียน ขั้นตอนที่ 6 เป็นกิจกรรมของผู้เรียนรายบุคคลนอกห้องเรียน และขั้นตอนที่ 7 เป็นกิจกรรมที่กลับมาในกระบวนการกลุ่มอีกครั้ง

(1.5) การเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์หรือวิจัย (Research-based Learning) การเรียนรู้ที่เน้นการวิจัยถือได้ว่าเป็นหัวใจของบัณฑิตศึกษา เพราะเป็นการเรียนที่เน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนโดยตรง เป็นการพัฒนาระบบการแสวงหาความรู้ และการทดสอบความสามารถทางการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ซึ่ง สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และทัศนีย์ บุญเต็ม (2540) ได้เสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐานไว้ 4 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัย คือการให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติทำวิจัยในระดับต่างๆ เช่น การทำการทดลองในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ การศึกษารายกรณี (Case Study) การทำโครงการ การทำวิจัยเอกสาร การทำวิจัยฉบับจิ๋ว (Baby Research) การทำวิทยานิพนธ์ เป็นต้น

รูปแบบที่ 2 การสอนโดยให้ผู้เรียนร่วมทำโครงการวิจัยกับอาจารย์หรือเป็นผู้ช่วยในโครงการวิจัย (Under Study Concept) ในกรณีนี้ผู้สอนต้องเตรียมโครงการวิจัยไว้รองรับเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ทำวิจัย เช่น ร่วมเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล อย่างไรก็ตามวิธีนี้จะมีข้อเสียที่ผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้กระบวนการทำวิจัยครบถ้วนทุกขั้นตอน

รูปแบบที่ 3 การสอนโดยให้ผู้เรียนศึกษางานวิจัย เพื่อเรียนรู้องค์ความรู้หลักการและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยเรื่องนั้นๆ วิธีการตั้งโจทย์ปัญหา วิธีการแก้ปัญหา ผลการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้และศึกษาต่อไป ทำให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการทำวิจัยมากขึ้น

รูปแบบที่ 4 การสอนโดยใช้ผลการวิจัยประกอบการสอน เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้ว่า ทฤษฎีข้อความรู้ใหม่ๆ ในศาสตร์ของตนในปัจจุบันเป็นอย่างไร นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างศรัทธาต่อผู้สอนรวมทั้งทำให้ผู้สอนไม่เกิดความเบื่อหน่ายที่ต้องสอนเนื้อหาเดิมๆ ทุกปี

2) กระบวนการเรียนรู้ผ่านการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เพราะการสื่อสารเป็นกระบวนการส่งหรือถ่ายทอดเรื่องราว ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ เหตุการณ์ ต่าง ๆ จากผู้สอนยังไปผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ดังนี้

(2.1) การฝึกทักษะในการฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) โดยใช้เทคนิคสนทนา (Dialogue) เป็นการฝึกทักษะการฟังอย่างลึกซึ้งทำให้รู้จักตนเองมากขึ้น ฝึกการเป็นผู้ฟังที่ดี ฟังผู้อื่นพูดอย่างตั้งใจ ฟังให้มาก พูดให้น้อยลง ไม่พูดแทรกขณะอีกฝ่ายกำลังพูด ทำให้ฟังและได้ยินมากขึ้น เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถนำมาปรับใช้ในการทำงานหรือการดำรงชีวิตได้เป็นอย่างดี

(2.2) การฝึกทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค Communities of Practice หรือ CoP ซึ่งเป็นการดึงความรู้ที่อยู่ในตัวบุคคลออกมา เพื่อแลกเปลี่ยนและทำให้เกิดการเรียนรู้

(2.3) การฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม, เรียนรู้แบบกลุ่ม ปฏิบัติงานกลุ่ม เป็นวิธีสอนที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ร่วมมือกันศึกษาค้นคว้าหาวิธีการแก้ปัญหาหรือปฏิบัติกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด หรือความสนใจ เป็นการฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกันตามวิธีแห่งประชาธิปไตย

(2.4) การฝึกทักษะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีเพื่อวิจัย จัดระบบ ประเมิน และสื่อสารสารสนเทศ ใช้เครื่องมือสื่อสาร เชื่อมโยงเครือข่าย (คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นมีเดีย ฯลฯ) และ social network อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อเข้าถึง (access) จัดการ (manage) ผสมผสาน (integrate) ประเมิน (evaluate) และสร้าง (create) สารสนเทศ เพื่อทำหน้าที่ในเศรษฐกิจฐานความรู้ ปฏิบัติตามคุณธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3) การเรียนรู้แบบขั้นบันได (IS)

การเรียนรู้แบบขั้นบันได (IS) กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามที่คาดหวังนั้น มีมากมายหลายวิธี กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้นก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ ที่ครูสามารถนำไปปรับใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามบริบทและธรรมชาติของวิชา โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้น L1 การตั้งประเด็นคำถาม/สมมติฐาน (Learning to Question) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด สังเกต ตั้งข้อสงสัย ตั้งคำถามอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์

ขั้น L2 การสืบค้นความรู้จากแหล่งเรียนรู้และสารสนเทศ (Learning to Search) เป็นการฝึกแสวงหาความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ตหรือจากการปฏิบัติทดลอง เป็นต้น

ขั้น L3 การสรุปองค์ความรู้ (Learning to Construct) เป็นการฝึกนำความรู้และสารสนเทศหรือข้อมูลที่ได้จากการอภิปราย การทดลอง มาคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นองค์ความรู้

ขั้น L4 การสื่อสารและการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ (Learning to Communicate) เป็นการฝึกให้ความรู้ที่ได้มานำเสนอและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดความเข้าใจ

ขั้น L5 การบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Learning to Serve) เป็นการนำความรู้สู่การปฏิบัติ ซึ่งผู้เรียนจะต้องมีความรู้ในบริบทรอบตัวและบริบทโลกตามภูมิภาคที่เหมาะสม โดยจะนำองค์ความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสร้างสรรค์

จะเห็นได้ว่า การเรียนรู้แบบใฝ่รู้กับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีแนวคิดและลักษณะของการจัดการเรียนรู้คล้ายกัน นั่นคือ ต้องมีความสัมพันธ์ มีขั้นตอนและกระบวนการที่เป็นลำดับ ที่ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนได้ เช่น การกำหนดปัญหาที่ผู้เรียนสนใจ การทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และสามารถบูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ ได้ด้วยตนเอง และการสอนที่ถือว่ามีประสิทธิภาพ นั้น ครูต้องมีคุณสมบัติมากกว่าการเป็นผู้ที่ทำหน้าที่สอน (Instructor) ครูต้องมีลักษณะของผู้ที่สามารถชี้แนะการเรียนรู้ (Learning Coaching) และสามารถทำหน้าที่เป็นผู้นำนักเรียนท่องเที่ยวไปสู่โลกแห่งการเรียนรู้ได้ (Learning Travel Agent) ซึ่งบทบาทของครูจากยุคสมัยก่อนจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อก้าวสู่ยุคแห่งศตวรรษที่ 21 เนื่องจากครูในโลกยุคใหม่ต้องมีความรอบรู้มากกว่าการเป็นผู้ดูแลรายวิชาที่สอนเท่านั้น แต่ครูมีบทบาทของการเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียน เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งไอซีทีได้เข้ามามีบทบาททางการศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของคนทั่วโลก ไอซีทีในปัจจุบันจึงไม่ใช่เป็นเพียงแหล่งข้อมูลข่าวสารเท่านั้น ครูจึงต้องคิดว่าจะบูรณาการการจัดการเรียนรู้ให้เข้ากับไอซีทีได้อย่างไร ซึ่งคุณลักษณะของครูในยุคศตวรรษที่ 21 หรือเรียกว่า e-Teacher จะประกอบด้วย 9 คุณลักษณะที่ครูพึงปฏิบัติ มีดังนี้

1) Experience คือ มีประสบการณ์การเรียนรู้แบบใหม่ ใช้เครื่องมือต่างๆ เช่น Internet, e-Mail การใช้ CD

2) Extended คือ มีทักษะการค้นหาความรู้ได้ตลอดเวลา เพราะ เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตสามารถใช้ได้ตลอด 24 ชั่วโมง ที่ไหนก็ได้ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการหาความรู้ด้วยเทคโนโลยี

3) Expanded คือ การขยายผลของความรู้ที่ส่งนักเรียน ประชาชนทั่วไป และชุมชนสามารถถ่ายทอดความรู้ลง CD, VDO โทรทัศน์หรือบน Web เพื่อให้เกิดการเพิ่มความรู้ที่เป็นประโยชน์ของบุคลากรโดยรวม

4) Exploration คือ สามารถเลือกเนื้อหาที่ทันสมัย เอกสารอ้างอิง ค้นคว้าทั้งสาระและบันเทิง เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำมาออกแบบการเรียนการสอน

5) Evaluation คือ เป็นนักประเมินที่ดี สามารถใช้เทคโนโลยีในการประเมินผล

6) End-User คือ เป็นผู้ใช้ปลายทางที่ดี เช่น สามารถ Browse ไป Web Site ที่มีคุณค่าบนอินเทอร์เน็ตและเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างหลากหลาย

7) Enabler คือ สามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียนและเนื้อหาเพิ่มเติมมาใช้ในการประกอบ การเรียนการสอน สามารถใช้ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์มาสร้างบทเรียน อย่างน้อยที่สุดก็สามารถสร้างการนำเสนอเนื้อหาด้วย Power Point เป็นการจูงใจให้นักเรียนสนใจในการเรียนมากขึ้น หรือการใช้ Authoring tool ต่างๆ มาสร้างบทเรียนในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

8) Engagement คือ ครูที่ร่วมมือกันแลกเปลี่ยนความเห็น หาแนวร่วม เพื่อให้เกิดชุมชน เช่น การคุยกันบน Web ทำให้มีความคิดใหม่ๆ มีข้อเสนอแนะ เกิดชุมชนครูบน Web

9) Efficient and Effective คือ ครูที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างคล่องแคล่ว เป็นผู้ผลิต ผู้กระจาย และผู้ใช้ความรู้

การศึกษาที่ดีสำหรับคนยุคใหม่และมีคุณภาพ จะต้องเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ของศิษย์ไปอย่างสิ้นเชิง และบทบาทของครูอาจารย์ก็ต้องเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง ครูที่รักศิษย์ เอาใจใส่ศิษย์ แต่ยังใช้วิธีสอนแบบเดิม ๆ จะไม่ใช่ครูที่ทำประโยชน์แก่ศิษย์อย่างแท้จริง กล่าวคือ ครูที่มีใจแก่ศิษย์ยังไม่พอ ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนจุดสนใจหรือจุดเน้นจากการสอน ไปเป็นเน้นที่การเรียนรู้ (ทั้งของศิษย์ และของตนเอง) ต้องเรียนรู้และปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ที่ตนจัดให้แก่ศิษย์ด้วย ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจาก “ครูสอน”(teacher) ไปเป็น “ครูฝึก” (coach) หรือ “ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้” (learning facilitator) และต้องเรียนรู้ทักษะในการทำหน้าที่นี้ โดยรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่เรียกว่า PLC (professional learning community)

2.5.6 สมรรถนะของครูไทยในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ของเด็กไทย

สมรรถนะของครูไทยในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ของเด็กไทย หรือเรียกว่า CIAC COMPETENCY มี 4 ประการ (พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2559, หน้า 13,43) ดังนี้

1) สมรรถนะด้านพัฒนาหลักสูตร รายวิชา (curriculum competency :C)

สมรรถนะด้านพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การมีความรู้เรื่องหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตร มีความสามารถพัฒนาหลักสูตรระดับต่างๆ ได้ รวมทั้งมีความตระหนักและเจตคติเชิงบวกต่อการสร้างหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร อันเป็นพื้นฐานสำคัญก่อนการนำหลักสูตรไปใช้

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารายวิชา หน่วยการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูควรมีทักษะการสร้างหลักสูตรบูรณาการ โดยเฉพาะระดับรายวิชา

หลักสูตรบูรณาการในที่นี้หมายถึง หลักสูตรระดับรายวิชาที่มีการผสมผสานสาระตั้งแต่สองกลุ่มสาระการเรียนรู้ขึ้นไป หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน โดยจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ภายใต้หัวเรื่อง (Theme) อย่างสมดุล และเชื่อมโยงกับชีวิตจริง หัวเรื่องเป็นจุดรวมหรือจุดกลางที่ต้องนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจได้มาจากสาขาต่างๆ ในวิชาเดียวกัน หรือได้จากหลากหลายศาสตร์ หรือวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องโดยใช้เครือข่ายความคิด (Web)

การบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ (interdisciplinary integration หรือ across curriculum) เป็นการผสมผสานเนื้อหาสาระระหว่างวิชา หรือระหว่างศาสตร์ หรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไปภายใต้หัวเรื่อง (theme) มโนทัศน์ (concept) หรือปัญหา (Problem) เดียวกัน ซึ่งอาจเรียกว่าเป็นการบูรณาการข้ามวิชาข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ข้ามศาสตร์

2) สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (Instructional Competency :I)

สมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมที่บ่งชี้ความสามารถ ความชำนาญในการใช้ความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่มีอยู่อย่างชำนาญเกี่ยวกับการ

จัดการเรียนการสอน โดยใช้กลยุทธ์การสอนหลากหลาย ตลอดจนการใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ กอปรด้วยการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเจตคติเชิงบวกต่อการจัดการเรียนการสอน

(2.1) กระบวนทัศน์ใหม่การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กระบวนทัศน์ของการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น จึงต้องมีการปรับระบวนทัศน์ของครูไทยจากกระบวนทัศน์เดิมที่ครูเป็นศูนย์กลาง (teacher-centered) เป็นกระบวนทัศน์ใหม่ของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (child-centered) เน้นการบูรณาการ (integration) จากการเปรียบเทียบ กระบวนทัศน์ใหม่ของการสอนกับกระบวนทัศน์เดิมของการสอน ได้ผลดังตารางเปรียบเทียบต่อไปนี้

(2.2) กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (5 STEPs) เพื่อเสริมสร้างการคิด ได้แก่

ขั้นที่ 1 การเรียนรู้ระบุงคำถาม (learning to question)

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ (learning to search)

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้เพื่อสร้างความรู้ (learning to construct)

ขั้นที่ 4 การเรียนรู้เพื่อสื่อสาร (learning to communicate)

ขั้นที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบแทนสังคม (learning to service)

3) มรรถนะด้านการประเมินผลการเรียนรู้ สู่การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Assessment Competency :A)

การประเมินผลการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการประเมินผลการเรียนรู้เน้นการคิดระดับสูง ซึ่งเมื่อพิจารณาการคิดระดับสูง แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) การคิดระดับสูงในลักษณะเป็นการถ่ายโอน ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประยุกต์ และการประเมิน 2)การคิดเชิงวิจารณ์ญาณ และ 3) การแก้ปัญหาเรือกระบวนกรการแก้ปัญหา

วิธีที่ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง อาจใช้วิธีต่อไปนี้

(3.1) แบบประเมินการปฏิบัติ

(3.2) แบบทดสอบมาตรฐาน

(3.3) แบบทดสอบพัฒนาโดยครู

(3.4) การเขียนบันทึกผลการเรียนรู้

(3.5) การนำเสนอด้วยวาจา

(3.6) แฟ้มสะสมงาน/ผลงาน(portfolio)

(3.7) การสังเกต

(3.8) การบันทึก

(3.9) แบบสอบถาม

(3.10) แบบสัมภาษณ์

(3.11) บันทึกการเรียนรู้หรือการเขียนอนุทิน หรือการสะท้อนความคิด

4) สมรรถนะด้านการจัดการชั้นเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวก (classroom management competency :C)

สมรรถนะด้านการจัดการชั้นเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวก หมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงความสามารถ ความชำนาญในการใช้ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่มีอยู่ในการจัดการชั้นเรียนสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ทางกายภาพและทางจิตใจหรือกล่าวว่าเป็นบรรยากาศเชิงบวก กอปรด้วยคุณลักษณะและเจตคติเชิงบวกต่อการจัดการชั้นเรียน

บรรยากาศการเรียนการสอนโดยเน้นการจัดการชั้นเรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนมีประสิทธิภาพ บรรยากาศการเรียนการสอนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(4.1) บรรยากาศทางกายภาพ

ซึ่งลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพที่เหมาะสมควรเป็นดังนี้

ก. ห้องเรียนมีสีสันท่าดูและเหมาะสม สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี และสร้างพอเหมาะ ปราศจากเสียงรบกวน และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน

ข. ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกประเภท

ค. ห้องเรียนต้องสะอาดถูกสุขลักษณะ น่าอยู่ ตลอดจนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ง. สิ่งที่อยู่ภายในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ สื่อการสอนประเภทต่างๆ เช่น กระดาน จอรับภาพ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ สามารถเคลื่อนที่ได้ และสามารถดัดแปลงให้เอื้ออำนวยต่อการสอนและการจัดกิจกรรมประเภทต่างๆ ได้

จ. ควรจัดเตรียมห้องเรียนให้พร้อมต่อการสอนในแต่ละครั้ง เช่น ให้ความเหมาะสมต่อการสอนวิธีต่างๆ ตัวอย่างเช่น เหมาะต่อวิธีสอนโดยกระบวนการกลุ่ม วิธีบรรยาย วิธีการแสดงละคร เป็นต้น

(4.2) บรรยากาศทางจิตใจ

บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยา มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างมาก เพราะการเรียนการสอนจะดำเนินอย่างมีชีวิตชีวา และราบรื่นนั้น ผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีความสัมพันธ์กัน และมีปฏิสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีการหวาดระแวงกัน ปราศจากการติและวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบ หรือทางไม่ดี เป็นบรรยากาศของการให้ความร่วมมือกันและกัน ซึ่งทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกันบรรยากาศทางจิตในมีดังนี้

ก. บรรยากาศความคุ้นเคยหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

ข. บรรยากาศที่เป็นอิสระ

ค. บรรยากาศที่ท้าทาย

ง. บรรยากาศของการยอมรับนับถือ

จ. บรรยากาศของการควบคุม

ฉ. บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ

สำหรับการเสริมแรง เป็นสิ่งที่ผู้สอนควรกระทำและรู้เทคนิคในการเสริมแรง เมื่อผู้เรียนมีพฤติกรรมที่ประสบความสำเร็จ ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะการเสริมแรงทางบวก ที่ผู้สอนควรรู้จักเทคนิคการให้การเสริมแรง คือ เสริมแรงแบบต่างๆ ดังนี้

ก. การเสริมแรงด้วยวาจา เช่น กล่าวชมว่า ดี ดีมาก เป็นความคิดที่ดี น่าสนใจ ยอดเยี่ยม เป็นต้น โดยผู้สอนต้องพูดให้ตรงกับความเป็นจริงตามสภาพที่ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมและไม่เสริมแรงที่มากเกินไป จนนักเรียนเคยชินกล่าวเป็นเรื่องธรรมดา

ข. การเสริมแรงด้วยท่าทาง เช่น แสดงการยอมรับโดยการพยักหน้ายิ้มพอใจ ตั้งใจฟัง ประบมือ การใช้สายตา แสดงความสนใจและพอใจการสัมผัสกาย และแสดงอาการยอมรับ เป็นต้น

ค. การเสริมแรงด้วยการให้รางวัลและสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น การให้วัตถุสิ่งของ การนำผลงานมาแสดงและยกย่อง การติดป้ายประกาศเพื่อแสดงผลงาน แร่ใช้เครื่องหมายดีเด่น เป็นต้น

2.6 การจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model

2.6.1 แนวคิดของการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model

ฮุสนี ฮามัด (Husni Hamad, 2558) กล่าวถึง ปัญหาของเด็กไทยเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า เด็กไทยอ่านหนังสือน้อย และบางส่วนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และกล่าวว่า การอ่าน ถือเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่ต้องการ มีสมาธิ มีความคิด มีจินตนาการ ส่งผลดีต่อสมองที่เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่การพัฒนาด้านอื่นๆ ตามมา แต่เยาวชนยุคปัจจุบันเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ที่มีความแปลกใหม่ และทำให้เยาวชนไทยไม่สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยการอ่าน ด้วยเหตุนี้ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นผู้เรียนให้ได้รับทักษะด้านการอ่าน มีความสนใจเรียนรู้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การอ่านเกิดประสิทธิผล ผู้เรียนมีสมาธิ นำไปสู่จินตนาการและทักษะด้านอื่นๆ ตามมาได้แก่ ทักษะด้านการฟัง การเขียน การพูด และมีทักษะการคิด และยังกล่าวอีกว่า เพื่อนมีส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ การสื่อสารข้อมูลต่างๆ จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเข้าใจสารที่ส่งระหว่างกันได้ง่ายดายมากยิ่งขึ้น

2.6.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ แบบ PRACT Model

โดยมีเพื่อนคอยช่วยเหลือ และครู คือ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการชี้แนะ คอยอำนวยความสะดวก และให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน พร้อมประเมินเป็นรายบุคคล ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model คือ เทคนิคที่ช่วยให้กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียน เพื่อน และครู มีสมาธิและสามารถรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ ซึ่ง เทคนิคของกระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

P ; Present (การนำเสนอ) หมายถึง การฟังคำครูชี้แจงข้อมูลต่างๆ ได้แก่ จุดประสงค์ สมรรถนะการเรียนรู้รายบท และผลสัมฤทธิ์ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับตามมาตรฐานรายวิชา พร้อมทั้งมีการกระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ อธิบายสิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับ ซึ่งนอกเหนือจากความรู้จากสาระสำคัญ ทำกิจกรรมตรวจสอบความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ รวมทั้งความพร้อมด้านสื่อประกอบ การเรียนรู้ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องส่งในชั่วโมง เช่น ใบงาน เป็นต้น โดยที่ทุกกิจกรรมต้องดำเนินภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดเท่านั้น จึงเรียกได้ว่าการเรียนชั่วโมงนั้นๆ เกิดผลสัมฤทธิ์ (Present ใช้เวลา 10% ของชั่วโมงเรียน)

R ; Read (การอ่าน) หมายถึง การสนับสนุนผู้เรียนอ่านหรือศึกษา ค้นคว้าข้อมูล จำเป็นต้องมีสมาธิ ตั้งใจศึกษาข้อมูล และคิดตามสิ่งที่อ่าน อาทิ บทเรียน กรณีศึกษา หรือค้นคว้าข้อมูลออนไลน์จากห้องสมุด เป็นต้น (Read ใช้เวลา 40% ของชั่วโมงเรียน)

A ; Asses (การประเมินผล) หมายถึง การสนับสนุนผู้เรียนเขียนสรุปเนื้อหาสาระ ข้อมูลความรู้ ที่ได้จากการอ่านหรือศึกษา ค้นคว้าข้อมูล ในรูปแบบของการบันทึกใบงาน การเขียนผังความคิด พร้อมส่งให้ครูผู้สอนทำการประเมินผลของการ (Asses 6 ใช้เวลา 15% ของชั่วโมงเรียน)

C ; Cooperate (การมีส่วนร่วมของเพื่อน) หมายถึง การสนับสนุนผู้เรียนในการทำกิจกรรม เพื่อนช่วยเพื่อน สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดีในห้องเรียน ได้แก่ ผู้เรียนพูดนำเสนอ แสดงความรู้และเป็นการทบทวนสิ่งที่ผู้เรียนได้จากการอ่าน หรือผลงานที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ให้เพื่อนๆ ฟังอย่างเข้าใจ สร้างประสบการณ์ และทักษะการนำเสนอ (Cooperate ใช้เวลา 15 % ของชั่วโมงเรียน)

T ; Think (การคิด) หมายถึง การสนับสนุนผู้เรียนแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ ข้อมูลความรู้ที่ได้จากการอ่านหรือศึกษา ค้นคว้าข้อมูล ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น การเขียนแผนผังแสดงความคิด การตอบโต้ข้อซักถาม การทำแบบทดสอบ การทำใบงาน เป็นต้น โดยครูต้องดำเนินการสรุปความคิดของผู้เรียนและกล่าวชมเชยในความกล้าแสดงความคิด และชมเชยความคิดที่มีความสร้างสรรค์ และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้อย่างมีเหตุผล (Think ใช้เวลา 20% ของชั่วโมงเรียน)

จากข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยได้นำ เทคนิคของกระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model หรือแบบฝึกทักษะ มาบูรณาการเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Based Learning: PjBL) ในรายวิชาที่รับผิดชอบจัดการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. **P ; Present ผู้เรียนฟัง** คำชี้แจงจุดประสงค์ สมรรถนะการเรียนรู้รายบท พร้อมทั้งกระตุ้นใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ อธิบายสิ่งที่ผู้เรียนจะได้รับที่นอกเหนือจากความรู้จากสาระสำคัญ ทำกิจกรรมตรวจสอบความพร้อมด้านร่างกาย จิตใจ รวมทั้งความพร้อมด้านสื่อประกอบการเรียนรู้ และสิ่งที่ผู้เรียนต้องส่งในชั่วโมง เช่น ใบงาน เป็นต้น โดยที่ทุกกิจกรรมต้องดำเนินภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดเท่านั้น จึงเรียนได้ว่าการเรียนรู้ชั่วโมงนั้นๆ เกิดผลสัมฤทธิ์ (Present 4 นาที 10%)
2. **R ; Read-นักเรียน** ต้องมีสมาธิ ตั้งใจศึกษาข้อมูลและคิดตามสิ่งที่อ่าน อาทิ บทเรียน กรณีศึกษา หรือค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ จากห้องสมุด หรือข้อมูลออนไลน์ เป็นต้น (Read 16 นาที 40%)
3. **A ; Asses นักเรียน** เขียนสรุปเนื้อหา ข้อมูลความรู้ที่ได้จากการอ่าน ในรูปแบบผังความคิด “Mind Mapping” ลงใบงานของ PRACT Model พร้อมส่งให้ครูผู้สอนทำการประเมิน (Asses 6 นาที 15%)
4. **C ; Cooperate-นักเรียน**พูดนำเสนอ ให้เพื่อเข้าใจ เพื่อแสดงความรู้ที่ได้จากการอ่าน ให้เพื่อนๆ ฟัง ฝึกทักษะการนำเสนอ ความกล้าแสดงออก และเพื่อเกิดผลสัมฤทธิ์จากการรับฟัง (Cooperate 6 นาที 15 %)
5. **T ; Think-นักเรียน**ทำใบงาน โดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มจะต้องฝึกทักษะการคิด ให้มีความสอดคล้องกับสีหมวกและแต่ละกลุ่มจะปรับเปลี่ยนหมวกสลับเวียนกันตามจำนวนกรณีศึกษาที่ครูมอบให้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาและความสอดคล้องของเนื้อหาบท (Think 8 นาที 20%)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรารัตน์ โมมาลา (2557, ออนไลน์) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทย 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการอ่านหนังสือของคนไทย 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม เกี่ยวกับปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทย การศึกษาปัญหาเรื่องการอ่านหนังสือของคนไทย และผลกระทบจากการอ่านหนังสือน้อย ของคนไทย มีวิธีการศึกษา ศึกษาจากเอกสารและอินเทอร์เน็ต โดยใช้เครื่องมือคือแบบบันทึกข้อมูล การศึกษาความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อประเด็นปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทย ศึกษาจากการสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 50 คน โดยใช้เครื่องมือคือแบบสัมภาษณ์ แล้วนำมาเรียบเรียงและนำเสนอผลการศึกษา โดยใช้สถิติ ร้อยละและค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า 1.สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทย คือ คนไทยชอบการฟังและดูจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และ

อินเทอร์เน็ต 2.ผลกระทบจากการอ่านหนังสือของคนไทย คือ ทำให้การศึกษาของคนไทยตกต่ำ เด็กไทยอ่านหนังสือน้อยลง 3.ความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม เกี่ยวกับปัญหา การอ่านหนังสือของคนไทย จากการสัมภาษณ์ พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนท่ามะกา วิทยาคม ที่มีต่อปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทย โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($X=4.33$)

บรรจง พลจันทร์และคณะ (2551, หน้า 89) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียน การสอนของวิทยาลัยการอาชีพวาปีปทุม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการอาชีพวาปีปทุม และเพื่อศึกษาแนวทางการ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เสนอว่า สถานศึกษาควรจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อพัฒนาให้ครอบคลุมในทุก ด้าน ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีช่วยสอน การพัฒนาหลักสูตรฐาน สมรรถนะเพื่อพัฒนาผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษาให้ตรงตามความต้องการของสถาน ประกอบการจัดระบบดูแลให้คำปรึกษาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพเพื่อลดปัญหาการ ออกกลางคันของนักศึกษา การนำ นักศึกษาออกให้บริการวิชาชีพตามความต้องการของชุมชนสังคม เพื่อเป็นการฝึกประสบการณ์จริง

พงษ์ศักดิ์ นามประมา (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นพลเมืองอาเซียนด้วยรูปแบบแบบการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (RBL) ในรายวิชา เพิ่มเติม ส. 33202 อาเซียนศึกษา 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุเม็ส้าพิทยาคาร อำเภอ เพ็ญ จังหวัดอุดรธานีที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ วิจัยเป็นฐาน (RBL) ในรายวิชาเพิ่มเติม ส 33202 อาเซียนศึกษา 2 ให้นักเรียนร้อยละ 80 มีคะแนนทดสอบวัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ร้อยละ 70 ขึ้นไป ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่จัดการเรียนการสอน โดยใช้วิจัยเป็น ฐาน (RBL) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ห้องเรียนที่ 1 โรงเรียนสุเม็ส้าพิทยาคาร นักเรียนผ่าน เกณฑ์ร้อยละ 46.40 คิดเป็นร้อยละ 92.80

เอกชัย พุทธสอน (2556, บทคัดย่อ). แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับ นักศึกษาผู้ใหญ่ และ 2) นำเสนอแนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับ นักศึกษาผู้ใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า

กุลฤดี รัศมีสวัสดิ์ และคณะ (2556, บทคัดย่อ) ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้ ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์กับการสอนแบบปกติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม วิทยาศาสตร์และการสอนแบบปกติ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์และการสอนแบบปกติ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการ สอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุด กิจกรรมวิทยาศาสตร์สูงกว่าการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกด้าน

2.8 สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.7.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการฝึกทักษะจากการปฏิบัติจริงให้ใช้ความรู้ความสามารถ สติปัญญา ที่สอดคล้องกับสมรรถนะรายวิชา ให้แก่นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) หมายถึง ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นให้ผู้เรียนฟัง ดังนี้

- (1) คาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสมรรถนะรายวิชา เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้รายวิชา เงื่อนไขการเรียนรู้ร่วมกัน กระบวนการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้แบบโครงการหรือใบงาน
- (2) คาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไป ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และสมรรถนะรายหน่วย เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้รายหน่วยจากใบงานหรือโครงการ

2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) หมายถึง ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษาใบงาน เนื้อหารายหน่วยจากบทเรียนหรือเอกสารตำราเรียน กรณีศึกษา ข้อความจากเนื้อหาออนไลน์ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารผลงานของรุ่นพี่ หรือเอกสารโครงการที่เกี่ยวข้อง หรือมีลักษณะคล้ายกับผลงานที่ผู้เรียนเลือกดำเนินกิจกรรม

3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) หมายถึง ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน ดังนี้

- (1) ครูดำเนินการให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นสำคัญๆ หรือข้อค้นพบที่น่าสนใจ ให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง
- (2) ครูดำเนินการให้ผู้เรียนเขียนผังแสดงความคิดเห็นจากข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญหรือสาระสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน
- (3) ครูดำเนินการให้ผู้เรียนจัดทำใบงานที่ได้รับมอบหมาย
- (4) ครูดำเนินการให้ผู้เรียนจัดทำแบบฝึกทักษะท้ายบทเรียน

4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) หมายถึง ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- (1) ครูกล่าวชมเชยทุกครั้งที่ยุ้เรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จ
- (2) ครูจัดกิจกรรมมอบของรางวัลแก่ผู้ชนะจากการประกวดใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการน้กบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (3) ครูดำเนินการจัดหาผู้ที่เหมาะสมที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อรับบทบาทปฏิบัติหน้าที่ใช้ชั้นเรียน ได้แก่ ผู้จัดการห้องเรียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และจิตอาสา
- (4) ครูกล่าวชมเชยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และผู้ที่ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานได้จนสามารถส่งงานได้ตามกำหนดเวลา

5) ด้านการแสดงความคิด (Think: T) หมายถึง ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี โดยไม่ต้องกังวลถึงความถูกต้องหรือผิด ดังนี้

- (1) ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษาที่อ่านและเขียนลงใบงาน

(2) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือใบงานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้ทำ

(3) ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็น เช่น เฟสบุ๊ค ไลน์เดี่ยว ไลน์กลุ่ม

2.7.2 คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพึงได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ ความต้องการสังคม และกระแสนักการศึกษาของโลก มี 5 ด้าน ดังนี้

1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ หมายถึง การเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรม โครงการ แผนการขาย หรือแผนการตลาด ผ่านกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ 1) สำรวจความคิดเห็น 2) ค้นคว้าข้อมูล 3) ทดลองปฏิบัติ และ 4) ประดิษฐ์คิดค้น ตลอดจนการบูรณาการความรู้รายวิชาต่างๆ จนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) การเตรียมความพร้อม หมายถึง การรับใบงาน แผนการขาย หรือแผนการตลาด หรือโครงการแล้วจับกลุ่มตามความต้องการ

(2) การคิดและเลือกหัวข้อ หมายถึง การเลือกสินค้าที่ต้องการขาย หรือสินค้าที่ต้องการทำแผนการตลาด หรือกิจกรรมโครงการ โดยการระดมความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม

(3) การเขียนเค้าโครง หมายถึง การกำหนดแผนปฏิบัติงาน และเขียนกิจกรรมตามใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือโครงการ

(4) การปฏิบัติโครงการ หมายถึง การลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือโครงการ ตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้

(5) การนำเสนอโครงการ หมายถึง รายงานสรุปผลในรูปแบบแฟ้มสะสมผลงาน หรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน และจัดส่งผลงานประกวดแข่งขันชิงรางวัล

(6) การประเมินผลโครงการ หมายถึง การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือโครงการ โดยผู้เรียนประเมินตนเอง รับการประเมินจากเพื่อน และครูท่านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ผู้สอน หรือบุคคลภายนอก เป็นต้น

2) จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ หมายถึง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน และสามารถสอบถามข้อมูลการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ หรือเฟสบุ๊คได้

3) ประเมินผลเป็นระยะ หมายถึง ผู้เรียนได้รับการประเมินผลการดำเนินกิจกรรมตามใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือโครงการ ตามความรู้ความสามารถ ตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมุ่งเน้นเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม ผ่านช่องทางต่างๆ โดยต้องเชื่อมโยงความรู้จากการปฏิบัติจริงทั้งในรูปแบบเอกสาร และออนไลน์ โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ระหว่างเรียนประเมินจากเอกสารใบงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ได้แก่ กิจกรรมถาม-ตอบ กิจกรรมฝึกทักษะท้ายบทเรียน ผังแสดงความคิด หรือ จากใบงานฉบับร่าง

ระยะที่ 2 หลังเรียนครั้งที่ 1 ประเมินจากเอกสารใบงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ได้แก่ ใบงานฉบับสมบูรณ์ การชี้แจงปัญหา และโอกาสของการนำองค์ความรู้ได้รับไปพัฒนาต่อยอด

ระยะที่ 3 หลังเรียนครั้งที่ 2 ประเมินจากเอกสารใบงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ได้แก่ สิ่งประดิษฐ์ สินค้า แฟ้มสะสมงาน ทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ ความพร้อมในการนำเสนอ และรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงานเป็นต้น

4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลกผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ หมายถึง ผู้เรียนมีการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ออนไลน์ และมีการนำผลงานของตนไปแสดงในชุมชน หรือกิจกรรมของของวิทยาลัย หรือสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุค ไลน์ เป็นต้น

5) เรียนรู้เพื่อชีวิต หมายถึง การนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และองค์ความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถรายงานสะท้อนความรู้ที่ได้รับ

2.7.3 ใบงาน หมายถึง แผนการขาย หรือแผนการตลาดและโครงการนักรการตลาดรุ่นใหม่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หรือโครงการนักรบริหารรุ่นใหม่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.7.4 นักเรียนนักศึกษา หมายถึง นักเรียนนักศึกษาภาคปกติที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปี 1 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

บทที่ 3

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เป็นการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 การสร้างเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปี 1 และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเข้าปีการศึกษา 2559 จำนวน 220 คน

2) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างนักเรียนนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปี 1 และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเข้า ปีการศึกษา 2560 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 680) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 140 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน นำมาเทียบบัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนผู้เรียนในแต่ละโรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (sample random sampling) ดังตาราง

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

ระดับชั้น/ห้องเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1 ห้อง 1	31	20
2. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1 ห้อง 2	26	16
3. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1 ห้อง 3	28	18

ตาราง 1 (ต่อ)

ระดับชั้น/ห้องเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
4. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1 ห้อง 4	30	19
5. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปี 1 ห้อง 5	28	18
6. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ปี 1	38	24
7. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ปี 2	39	25
รวม	220	140

ที่มา: (งานทะเบียน, 2560)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ได้แก่ เพศ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามด้วยตนเอง ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) 2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) 3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) 4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) และ 5) ด้านการแสดงความคิดเห็น (Think: T) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของบุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2545, หน้า 96) มี 5 ระดับ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง กระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง กระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง กระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง กระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง กระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ มี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ 2) จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ 3) ประเมินผลการเรียนเป็นระยะ 4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลกผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ และ 5) เรียนรู้เพื่อชีวิต ดังภาพประกอบ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2545, หน้า 96) โดยกำหนด คำน้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือมีขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

3.3.2 กำหนดวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

3.3.3 สร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมขอบข่ายขั้นตอนของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามกรอบแนวคิด และนิยามศัพท์เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ส่วนแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมตามกรอบแนวคิด และนิยามศัพท์เกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning

- 1) เสนอแบบสอบถามต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะ
- 2) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยใช้เทคนิค IOC (index of item objective congruence) แล้วเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

- (1) อาจารย์มนตรี มาลีพันธุ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
สังกัด วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ
- (2) อาจารย์ปราณี มีสกวาน
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ
สังกัด วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ
- (3) อาจารย์เมทินี อิมามี
ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
สังกัด วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ
- (4) ดร.สุสนี ฮามัด
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
สังกัด โรงเรียนนานาชาติแพนเอเชีย
- (5) นายราชันย์ กามีฮา
ตำแหน่ง ประธานมูลนิธิเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการศึกษา
สังกัด มูลนิธิเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการศึกษา

- 3) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ จำนวน 30 คน

4) วิเคราะห์หาความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, p. 76) กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .95 ด้านคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .958

5) ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ เพื่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการวิทยาลัยฯ ในการขออนุญาตให้นักเรียนนักศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบสอบถาม

3.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากนักเรียนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.4.3 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และหาร้อยละ (percentage)

3.5.2 วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครูผู้สอน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) แล้วแปลความหมายของคะแนนกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครูผู้สอนอยู่ในระดับใด โดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัดซึ่งกำหนดเกณฑ์ โดยอาศัยแนวทางหรือแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23) ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.3 วิเคราะห์ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ โดยการหาค่าเฉลี่ย \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ตามเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23)

4.51-5.00 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับ คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ใช้ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยภาพรวม และรายด้าน แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 110)

1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เป็น 0 ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กัน

2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง -1 และ +1 หมายถึง ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันโดยทิศทางของความสัมพันธ์พิจารณาจากเครื่องหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่คำนวณได้ คือ ถ้าเป็นไปในทางบวก แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามกัน แต่ถ้าในทางลบแสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทางตรงกันข้ามกันหรือผกผันกัน สำหรับการพิจารณาระดับความสัมพันธ์สามารถพิจารณาได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.80-1.00 หมายความว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของนักเรียนนักศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับมากที่สุด

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.60-0.79 หมายความว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของนักเรียนนักศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.40-0.59 หมายความว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของนักเรียนนักศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.20-0.39 หมายความว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของนักเรียนนักศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับน้อย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01-0.19 หมายความว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของนักเรียนนักศึกษา มีความสัมพันธ์ระดับน้อยมาก

3.5.5 วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ จากแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยใช้วิธีแบบขั้นตอน (stepwise) เพื่อดูว่าตัวแปรพยากรณ์ตัวใดที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ มีนัยสำคัญ แล้วจึงนำตัวแปรที่มีนัยสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

3.6.1 ค่าร้อยละ (percentage)

3.6.2 ค่าเฉลี่ย (mean)

3.6.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3.6.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

3.6.5 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปี 1 และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเช้า ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน โดยเก็บข้อมูลที่สมบูรณ์มาได้ทั้งสิ้น 140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 140 ชุด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับ ดังนี้

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดลำดับการนำเสนอ เพื่ออธิบายกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ โดยแบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 หัวข้อ ดังนี้

- 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) ผลการวิเคราะห์ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครูผู้รับผิดชอบสอน
- 3) ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ
- 4) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ
- 5) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญ และการสร้างสมการพยากรณ์

4.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล และตัวแปรต่างๆ ค่าสถิติ ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้แทนตัวแปรดังกล่าวในการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$S.D.$	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t-distribution)
X	แทน	ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model
X_1	แทน	ระดับการฟังคำชี้แจง (Present: P)
X_2	แทน	ระดับการอ่านข้อมูล (Read: R)
X_3	แทน	ระดับการประเมินผล (Assess: A)
X_4	แทน	ระดับด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C)
X_5	แทน	ระดับด้านการแสดงความคิด (Think: T)
Y'	แทน	คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning (คำนวณจากสมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ)
Y_1	แทน	ระดับการเรียนรู้จากการทำโครงการ
Y_2	แทน	ระดับการจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ
Y_3	แทน	ระดับการประเมินผลการเรียนเป็นระยะ
Y_4	แทน	ระดับห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์
Y_5	แทน	ระดับการเรียนรู้เพื่อชีวิต
Z'	แทน	ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning (คำนวณจากสมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน)
A	แทน	ค่าคงที่
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
$Sig.$	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R^2	แทน	ค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์
Adjust R^2	แทน	ค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ที่ผ่านการปรับปรุง
$S.E.b$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวแปรพยากรณ์
$S.E.est$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ที่ปรับค่าเป็นตัวแปรมาตรฐาน
$Std. Error$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสตร์บริหารธุรกิจ ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็น 5 หัวข้อ เพื่อความสะดวก และง่ายต่อการสร้างความเข้าใจตามลำดับ ดังนี้

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้กำหนดดำเนินการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสตร์บริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2560 ด้วยแบบสอบถาม ซึ่งผ่านการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยง ความเชื่อมั่น และการทดลองใช้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

- 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตาราง 3
- 2) ข้อมูลกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model 5 ด้าน คือ 1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) 2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) 3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) 4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) และ 5) ด้านการแสดงความคิด (Think: T)
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสตร์บริหารธุรกิจ 5 ด้าน คือ 1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ 2) จัดการเรียนรู้ตามความต้องการ 3) ประเมินผลการเรียนเป็นระยะ 4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ และ 5) เรียนรู้เพื่อชีวิต

ตาราง 2 ความถี่ และร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	54	38.60
หญิง	86	61.40
รวม	140	100.00
2. ระดับการศึกษา		
ปวช.	91	65.00
ปวส.	49	35.00
รวม	140	100.00

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 61.40 และเพศชาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 โดยมีระดับการศึกษามากที่สุดในระดับปวช. จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 และระดับปวส. จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครูตามความคิดเห็นของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสตร์บริหารธุรกิจ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ตามมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งเป็นการบริหารจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียนที่เน้นการฝึกทักษะแก่ผู้เรียนประกอบด้วย ด้าน คือ 1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) 2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) 3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) 4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) และ 5) ด้านการแสดงความคิด (Think: T) โดยสรุปผลดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model

กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model	ระดับความคิดเห็น ($n = 140$)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P)	4.21	.08	มาก	4
2. ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R)	4.10	.06	มาก	5
3. ด้านการประเมินผล (Assess: A)	4.32	.23	มาก	1
4. ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C)	4.25	.02	มาก	3
5. ด้านการแสดงความคิด (Think: T)	4.27	.04	มาก	2
ภาพรวม	4.23	.08	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผล (Assess: A) ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมาเป็น ด้านการแสดงความคิด (Think: T) ($\bar{X} = 4.27$) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) ($\bar{X} = 4.25$) และด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) ($\bar{X} = 4.21$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) ($\bar{X} = 4.10$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P)

ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P)	ระดับความคิดเห็น ($n = 140$)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน	4.30	.71	มาก	3
2. ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน	4.30	.70	มาก	2
3. ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะรายวิชา ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน	4.24	.73	มาก	4
4. ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ รายวิชาในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน	4.30	.74	มาก	5
5. ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน เกี่ยวกับเงื่อนไขการเรียนรู้ร่วมกัน	4.33	.76	มาก	1
6. ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน	4.18	.82	มาก	8
7. ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้แบบโครงการหรือใบงาน	4.22	.73	มาก	6
8. ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียน ที่ 2 เป็นต้นไป เกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้รายหน่วย	4.08	.78	มาก	11
9. ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียน ที่ 2 เป็นต้นไป เกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้รายหน่วย	4.11	.81	มาก	9
10. ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียน ที่ 2 เป็นต้นไป เกี่ยวกับสมรรถนะรายหน่วย	4.10	.78	มาก	10
11. ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียน ที่ 2 เป็นต้นไป เกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้รายหน่วย	4.21	.82	มาก	7
เฉลี่ยรวม	4.21	.08	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) ทั้ง 11 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน เกี่ยวกับเงื่อนไขการเรียนรู้ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน ($\bar{X} = 4.30$) ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน ($\bar{X} = 4.30$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียน ที่ 2 เป็นต้นไป เกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้รายหน่วย ($\bar{X} = 4.08$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R)

ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R)	ระดับความคิดเห็น ($n = 140$)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่าน หรือศึกษาใบงาน	4.20	.81	มาก	1
2. ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาเนื้อหารายหน่วย จากบทเรียนหรือเอกสารตำราเรียน	4.08	.89	มาก	3
3. ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาข้อความจาก เนื้อหาออนไลน์	4.09	.84	มาก	2
4. ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษา ข้อมูลจากเอกสาร ผลงานของรุ่นพี่ หรือเอกสารโครงการที่เกี่ยวข้อง หรือมี ลักษณะคล้ายกับผลงานที่ผู้เรียนเลือกดำเนินกิจกรรม	4.05	.95	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.10	.06	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) ทั้ง 4 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่าน หรือศึกษาใบงาน ($\bar{X} = 4.20$) ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาข้อความจากเนื้อหาออนไลน์ ($\bar{X} = 4.09$) ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาเนื้อหารายหน่วย จากบทเรียนหรือเอกสารตำราเรียน ($\bar{X} = 4.08$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษา ข้อมูลจากเอกสารผลงานของรุ่นพี่ หรือเอกสารโครงการที่เกี่ยวข้อง หรือมีลักษณะคล้ายกับผลงานที่ผู้เรียนเลือกดำเนินกิจกรรม ($\bar{X} = 4.05$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการประเมินผล (Assess: A)

ด้านการประเมินผล (Assess: A)	ระดับความคิดเห็น ($n = 140$)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นสำคัญๆ หรือข้อค้นพบที่น่าสนใจ ให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง	4.30	.76	มาก	2
2. ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนเขียนผังแสดงความคิดเห็นจากข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญหรือสาระสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน	4.17	.83	มาก	3
3. ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียน จัดทำใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.67	.73	มาก	1
4. ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนจัดทำแบบฝึกทักษะท้ายบทเรียน	4.17	.79	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.32	.23	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการประเมินผล (Assess: A) ทั้ง 4 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียน จัดทำใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.67$) ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นสำคัญๆ หรือข้อค้นพบที่น่าสนใจ ให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง ($\bar{X} = 4.30$) ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนเขียนผังแสดงความคิดเห็นจากข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญหรือสาระสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน ($\bar{X} = 4.17$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนจัดทำแบบฝึกทักษะท้ายบทเรียน ($\bar{X} = 4.17$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C)

ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C)	ระดับความคิดเห็น (n = 140)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยทุกครั้งที่คุณเรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จ	4.23	.85	มาก	4
2. ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมมอบของรางวัลแก่ผู้ชนะจากการประกวดใบงาน แผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักรบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.27	.82	มาก	1
3. ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการดำเนินการจัดหาผู้ที่เหมาะสมที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อให้ทำหน้าที่ในชั้นเรียน ได้แก่ ผู้จัดการห้องเรียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และจิตอาสา	4.24	.82	มาก	3
4. ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และผู้ที่ปฏิบัติตามใบงานได้ตามกำหนดเวลา	4.27	.85	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.25	.02	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) ทั้ง 4 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมมอบของรางวัลแก่ผู้ชนะจากการประกวดใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักรบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.27$) ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และผู้ที่ปฏิบัติตามใบงานได้ตามกำหนดเวลา ($\bar{X} = 4.27$) ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการดำเนินการจัดหาผู้ที่เหมาะสมที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อให้ทำหน้าที่ในชั้นเรียน ได้แก่ ผู้จัดการห้องเรียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และจิตอาสา ($\bar{X} = 4.24$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยทุกครั้งที่คุณเรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.23$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการแสดงความคิด (Think: T)

ด้านการแสดงความคิด (Think: T)	ระดับความคิดเห็น ($n = 140$)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจาก กรณีศึกษาที่อ่านและเขียนลงใบงาน	4.27	.75	มาก	3
2. ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ กิจกรรมหรือใบงานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้เพื่อน ในชั้นเรียนฟัง	4.30	.78	มาก	2
3. ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบเดี่ยว เช่น เฟสบุค ไลน์	4.32	.84	มาก	1
4. ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบกลุ่ม เช่น เฟสบุค ไลน์	4.22	.87	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.27	.04	มาก	

จากตาราง 8 พบว่า ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการแสดงความคิด (Think: T) ทั้ง 4 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบเดี่ยว เช่น เฟสบุค ไลน์ ($\bar{X} = 4.32$) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือใบงานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง ($\bar{X} = 4.30$) ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษาที่อ่าน และเขียนลงใบงาน ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบกลุ่ม เช่น เฟสบุค ไลน์ ($\bar{X} = 4.22$)

4.3.3 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามตามมาตราส่วนประมาณค่า เพื่อตรวจสอบคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ มี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ 2) จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ 3) ประเมินผลการเรียนเป็นระยะๆ 4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ และ 5) เรียนรู้เพื่อชีวิต โดยสรุปผลดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา	ระดับความคิดเห็น ($n = 140$)			
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการ	4.21	.11	มาก	5
2. ด้านจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ	4.21	.03	มาก	4
3. ด้านประเมินผลการเรียนเป็นระยะ	4.29	.09	มาก	2
4. ด้านห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์	4.29	.02	มาก	1
5. ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต	4.22	.04	มาก	3
ภาพรวม	4.24	.04	มาก	

จากตาราง 9 พบว่า ภาพรวมระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ และด้าน ประเมินผลการเรียนเป็นระยะๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{X} = 4.29$) ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) ส่วนด้านจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ และด้านการ เรียนรู้จากการทำโครงการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดอยู่ในระดับมากเท่ากัน ($\bar{X} = 4.21$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาขานิติศาสตร์และการบริหารธุรกิจ ด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการ

1. ด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการ	ระดับความคิดเห็น (n = 140)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ แผนการขาย หรือแผนการตลาด	4.30	.79	มาก	2
2. ผู้เรียนได้นำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ หรือ แผนการขาย หรือแผนการตลาด	4.12	.83	มาก	14
3. ผู้เรียนค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อ งานที่ได้รับมอบหมาย	4.19	.85	มาก	7
4. ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติกิจกรรม จากโครงการ หรือ แผนการขาย หรือแผนการตลาด	4.27	.82	มาก	3
5. ผู้เรียนได้คิดค้น สิ่งประดิษฐ์ สินค้าที่แตกต่าง จุลสาร วารสาร เทคนิคหรือวิธีการที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ ดีหรือสร้างความสะดวกในการทำงานของตนเอง	4.15	.84	มาก	12
6. ผู้เรียนรับใบงานแล้วจับกลุ่มตามความต้องการ	4.19	.88	มาก	8
7. ผู้เรียนเลือกสินค้าที่ต้องการขาย หรือสินค้าที่ต้องการ ทำแผน การตลาด หรือกิจกรรมโครงการ โดยการ ระดมความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม	4.06	.89	มาก	15
8. ผู้เรียนการกำหนดแผนปฏิบัติงาน และเขียนกิจกรรม ตามใบงาน แผนการขาย หรือแผนการตลาด หรือโครงการ	4.21	.84	มาก	6
9. ผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือโครงการ ตามแผนปฏิบัติงานที่ กำหนดไว้	4.17	.85	มาก	9
10. ผู้เรียนรายงานสรุปผลในรูปแบบแฟ้มสะสมผลงาน หรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน	4.17	.89	มาก	11
11. ผู้เรียนที่ผ่านการคัดเลือกได้รับรางวัลหรือคำชมเชย เมื่อผลการดำเนินกิจกรรมใบงานบรรลุผลสำเร็จ	4.57	.74	มากที่สุด	1
12. ผู้เรียนมีการประเมินผลด้วยตนเองเกี่ยวกับการ ดำเนินกิจกรรมใบงาน	4.22	.93	มาก	5
13. ผู้เรียนได้รับการประเมินผลจากเพื่อน เกี่ยวกับการ ดำเนินกิจกรรมใบงาน	4.14	.84	มาก	13
14. ผู้เรียนได้รับการประเมินผลจากครูผู้สอนเกี่ยวกับการ เนนกิจกรรมใบงาน	4.24	.83	มาก	4

ตาราง 10 (ต่อ)

1. ด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการ	ระดับความคิดเห็น ($n = 140$)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
15. ผู้เรียนได้รับการประเมินผลจากครูท่านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมใบงาน	4.17	.88	มาก	10
เฉลี่ยรวม	4.21	.11	มาก	

จากตาราง 10 พบว่า ภาพรวมระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ ด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการ ทั้ง 15 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนที่ผ่านการคัดเลือกได้รับรางวัลหรือคำชมเชย เมื่อผลการดำเนินกิจกรรมใบงานบรรลุผลสำเร็จ ($\bar{X} = 4.57$) ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ แผนการขาย หรือแผนการตลาด ($\bar{X} = 4.30$) ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติกิจกรรม จากโครงการ หรือแผนการขาย หรือแผนการตลาด ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้เรียนเลือกสินค้าที่ต้องการขาย หรือสินค้าที่ต้องการทำแผน การตลาด หรือกิจกรรมโครงการ โดยการระดมความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม ($\bar{X} = 4.06$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ ด้านจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ

2. จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ	ระดับความคิดเห็น ($n = 140$)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน	4.19	.89	มาก	2
2. ผู้เรียนสอบถามข้อมูลการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ หรือเฟสบุ๊คได้	4.24	.82	มาก	1
เฉลี่ยรวม	4.21	.03	มาก	

จากตาราง 11 พบว่า ภาพรวมระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ ทั้ง 2 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้เรียนสอบถามข้อมูลการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ หรือเฟสบุ๊คได้ ($\bar{X} = 4.24$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.19$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านประเมินผลการเรียนเป็นระยะ

3. ด้านประเมินผลการเรียนเป็นระยะ	ระดับความคิดเห็น (n = 140)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่1 เป็นรายบุคคล จาก กิจกรรมถาม-ตอบ หรือกิจกรรมฝึกทักษะทำยบทเรียน หรือผังแสดงความคิด หรือ จากใบงานฉบับร่างอย่างใดอย่างหนึ่ง	4.25	.76	มาก	4
2. ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่1 เป็นรายกลุ่ม จาก กิจกรรมถาม-ตอบ หรือกิจกรรมฝึกทักษะทำยบทเรียน หรือผังแสดงความคิด หรือ จากใบงานฉบับร่างอย่างใดอย่างหนึ่ง	4.27	.76	มาก	3
3. ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 2 หลังการเรียนครั้งที่ 1 เป็นรายกลุ่ม จากใบงานฉบับสมบูรณ์ หรือการชี้แจง ปัญหา และหรือโอกาสของการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไป พัฒนาต่อยอดอย่างใดอย่างหนึ่ง	4.20	.76	มาก	6
4. ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 2 หลังการเรียนครั้งที่ 1 เป็นรายบุคคล จากใบงานฉบับสมบูรณ์ หรือการชี้แจง ปัญหาและหรือโอกาสของการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไป พัฒนาต่อยอดอย่างใดอย่างหนึ่ง	4.25	.84	มาก	5
5. ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลังการเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายบุคคล จากสิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสมงาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อมรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน	4.37	.87	มาก	2
6. ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลังการเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายกลุ่ม จากสิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสมงาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อมรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน	4.45	.78	มาก	1
เฉลี่ยรวม	4.29	.09	มาก	

จากตาราง 12 พบว่า ภาพรวมระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ทั้ง 6 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลังการเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายกลุ่ม จากสิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสมงาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อมรูปเล่มรายงานผลการ

ดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.45$) ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลังการเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายบุคคล จากสิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสมงาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อมรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.37$) ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 1 เป็นรายกลุ่ม จาก กิจกรรมถาม-ตอบ หรือกิจกรรมฝึกทักษะท้ายบทเรียน หรือผังแสดงความคิด หรือ จากใบงานฉบับร่างอย่างใดอย่างหนึ่ง ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 2 หลังการเรียนครั้งที่ 1 เป็นรายกลุ่ม จากใบงานฉบับสมบูรณ์ หรือการชี้แจงปัญหา และหรือโอกาสของการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดอย่างใดอย่างหนึ่ง ($\bar{X} = 4.20$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์

4. ห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์	ระดับความคิดเห็น ($n = 140$)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ผู้เรียนดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ออนไลน์	4.31	.89	มาก	1
2. ผู้เรียนดำเนินการนำผลงานของตนไปแสดงในชุมชน หรือกิจกรรมของของวิทยาลัยฯ เช่น งานวิชาการ หรือสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุค ไลน์	4.27	.77	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.29	.02	มาก	

จากตาราง 13 พบว่า ภาพรวมระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ ทั้ง 2 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ผู้เรียนดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ออนไลน์ ($\bar{X} = 4.31$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้เรียนดำเนินการนำผลงานของตนไปแสดงในชุมชน หรือกิจกรรมของของวิทยาลัยฯ เช่น งานวิชาการ หรือสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุค ไลน์ ($\bar{X} = 4.27$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต

5. ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต	ระดับความคิดเห็น ($n = 140$)			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับที่
1. ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ หรือองค์ความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.19	.83	มาก	2
2. ผู้เรียนสามารถรายงานสะท้อนความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมเผยแพร่สู่ชุมชน	4.26	.85	มาก	1
เฉลี่ยรวม	4.22	.04	มาก	

จากตาราง 14 พบว่า ภาพรวมระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต ทั้ง 2 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ผู้เรียนสามารถรายงานสะท้อนความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมเผยแพร่สู่ชุมชน ($\bar{X} = 4.26$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ หรือองค์ความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.19$)

4.3.4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ .95 ในภาพรวม และรายด้าน ซึ่งสามารถสรุปได้ตามตาราง 15

ตาราง 15 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับ คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ในภาพรวม และรายด้าน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X	Y
X ₁	1.00						
X ₂	.45**	1.00					
X ₃	.44**	.25**	1.00				
X ₄	.40**	.19*	.19*	1.00			
X ₅	.77**	.43**	.41**	.44**	1.00		
X	.86	.63	.66	.62	.81	1.00	
Y	.73	.34	.39	.37	.73	.70	1.00

** นัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ภาพรวมกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model (X) มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning (Y) ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกในระดับมาก ($r_{xy} = .70$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ รายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) ($r_{x1y} = .73$) และด้านการแสดงความคิด (Think: T) ($r_{x5y} = .73$) ส่วนด้านการประเมินผล (Assess: A) ($r_{x3y} = .39$) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) ($r_{x4y} = .37$) และด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) ($r_{x2y} = .34$) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับน้อย

4.3.5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญ และการสร้างสมการพยากรณ์

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ โดยวิธีแบบขั้นตอน (stepwise) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้เกิดคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อย่างมีนัยสำคัญ

ตาราง 16 ANOVA จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

ตัวแปร	การทดสอบ	SS	df	MS	F	Sig.
ค่าคงที่ X_1, X_5	Regression	24.89	2	13.89	106.09	.00 ^b
	Residue	17.94	137	.13		
	Total	45.73	139			

** นัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance, ANOVA) พบว่าการถดถอยพหุคูณของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจให้ผลในการสร้างสมการพยากรณ์ทั้ง 5 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าประสิทธิภาพการพยากรณ์ (R^2) จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

ตัวแปร	b	Std. Error	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (constant)	10.55	7.60		1.38	.16
ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) (X_1)	2.81	.56	.42	5.03	.00
ด้านการแสดงความคิด (Think: T) (X_5)	1.21	.25	.40	4.70	.00

$R = .78, R^2 = .60, Std. Error = 11.44, F = 22.13$

** นัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

* นัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) (X_1) และด้านการแสดงความคิด (Think: T) (X_5) ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .78 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) ภาพรวมเท่ากับ .60 หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ทั้ง 2 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา ได้ร้อยละ 60 เรียงลำดับอำนาจพยากรณ์จากมากไปน้อย คือ ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .42 และด้านการแสดงความคิด (Think: T) (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .40

ส่วนกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านด้านการประเมินผล (Assess: A) (X_3) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) (X_4) และด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) (X_2) ไม่สามารถพยากรณ์คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y' = a + b_1X_1 + b_5X_5$$

$$Y' = 10.55 + 2.81X_1 + 1.21X_5$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z' = .42X_1 + .40X_5$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ซึ่งสรุปตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู

1.3.2 เพื่อศึกษาคุณภาพของการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา

1.3.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

1.3.4 เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1.4.1 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจมีความสัมพันธ์กันในทุก

1.4.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 7 ห้อง รวมทั้งสิ้น 220 คน

2) กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2560 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.680) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 140 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน นำมาเทียบ บัญญัติไตรยางศ์ตามสัดส่วนผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (sample random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองซึ่งเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยเขียนบันทึกภายในถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 ชุด

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากนักเรียนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3) นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับที่ได้รับคืนมา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT model ของครู โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

3) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ active learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT model ของครู กับ คุณภาพการเรียนรู้แบบ active learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

5) วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ active learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) เพื่อดูว่าตัวแปรพยากรณ์ตัวใดที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ active learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปี 1 และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่กำลังศึกษาอยู่ภาคเช้า ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน โดยเก็บข้อมูลที่สมบูรณ์มาได้ทั้งสิ้น 140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 จากจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 140 ชุด โดยลักษณะของแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามระดับปฏิบัติการกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามด้วยตนเอง ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) 2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) 3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) 4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) และ 5) ด้านการแสดงความคิดเห็น (Think: T) และตอนที่ 3 คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ มี 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ 2) จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ 3) ประเมินผลการเรียนเป็นระยะ 4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลกผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ และ 5) เรียนรู้เพื่อชีวิต

5.1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 และเพศชาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 61.40 โดยมีระดับการศึกษามากที่สุดในระดับปวช. จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 และปวส. จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00

5.1.2 ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model จากการศึกษาในระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู ตามมาตราส่วนประมาณค่า ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) 2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) 3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) 4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) และ 5) ด้านการแสดงความคิดเห็น (Think: T) โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผล (Assess: A) ด้านการแสดงความคิดเห็น (Think: T) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) และด้านการอ่านข้อมูล (Read: R)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม และรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียนเกี่ยวกับเงื่อนไขการเรียนร่วมกัน ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน และ ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้ในคาบ

เรียนแรกที่พบผู้เรียน ส่วนครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไปเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้รายหน่วย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย

2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม และรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาใบงาน ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาข้อความจากเนื้อหาออนไลน์ และครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาเนื้อหารายหน่วยจากบทเรียนหรือเอกสารตำราเรียน ส่วนครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษาข้อมูลจากเอกสารผลงานของรุ่นพี่หรือเอกสารโครงการที่เกี่ยวข้องหรือมีลักษณะคล้ายกับผลงานที่ผู้เรียนเลือกดำเนินกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย

3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม และรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียน จัดทำใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักรับบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นสำคัญๆ หรือข้อค้นพบที่น่าสนใจ ให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง และครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนเขียนผังแสดงความคิดเห็นจากข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญหรือสาระสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน ส่วนครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนจัดทำแบบฝึกทักษะท้ายบทเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย

4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม และรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมมอบรางวัลแก่ผู้ชนะจากการประกวดใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักรับบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และผู้ที่ปฏิบัติตามกิจกรรมตามใบงานได้ตามกำหนดเวลา และครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียนโดยการดำเนินการจัดหาผู้ที่เหมาะสมที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อให้ทำหน้าที่ในชั้นเรียน ได้แก่ ผู้จัดการห้องเรียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และจิตอาสา ส่วนครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยทุกครั้ง ที่ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย

5) ด้านการแสดงความคิดเห็น (Think: T) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม และรายข้อคำถามอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบเดี่ยว เช่น เฟสบุค ไลน์ ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือใบงานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง และครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษาที่อ่านและเขียนลงใบงาน ส่วนครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบกลุ่ม เช่น เฟสบุค ไลน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย

5.1.3 ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธิตบริหารธุรกิจ จากการศึกษาคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธิตบริหารธุรกิจ ด้วยการประเมินคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้จากการทำโครงการ 2) จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ 3) ประเมินผลการเรียนเป็นระยะ 4) ห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ และ 5) เรียนรู้เพื่อชีวิต ในภาพรวมระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา

วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ด้านห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต ด้านจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ ด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1) ด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการ จำนวน 11 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยรายละเอียดค่าเฉลี่ยแต่ละข้อคำถาม เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้เรียนที่ผ่านการคัดเลือกได้รับรางวัลหรือคำชมเชย เมื่อผลการดำเนินกิจกรรมไปงานบรรลุผลสำเร็จ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ แผนการขาย หรือแผนการตลาด และผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติกิจกรรม จากโครงการ หรือแผนการขาย หรือแผนการตลาด ส่วนผู้เรียนเลือกสินค้าที่ต้องการขาย หรือสินค้าที่ต้องการทำแผน การตลาด หรือกิจกรรมโครงการ โดยการระดมความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย

2) ด้านจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ จำนวน 2 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยรายละเอียดค่าเฉลี่ยแต่ละข้อคำถามเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ในระดับมาก คือ ผู้เรียนสอบถามข้อมูลการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ หรือเฟสบุ๊คได้ และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน

3) ด้านประเมินผลการเรียนเป็นระยะ จำนวน 6 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยรายละเอียดค่าเฉลี่ยแต่ละข้อคำถามเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลังการเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายกลุ่ม จากสิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสมงาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อมรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลังการเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายบุคคล จากสิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสมงาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อมรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน และ ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 1 เป็นรายกลุ่ม จากกิจกรรมถาม-ตอบ หรือกิจกรรมฝึกทักษะทำบทรเขียน หรือผังแสดงความคิด หรือ จากใบงานฉบับร่างอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 2 หลังการเรียนครั้งที่ 1 เป็นรายกลุ่ม จากใบงานฉบับสมบูรณ์ หรือการชี้แจงปัญหา และหรือโอกาสของการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดอย่างใดอย่างหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย

4) ด้านห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ จำนวน 2 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยรายละเอียดค่าเฉลี่ยแต่ละข้อคำถามเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้เรียนดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ออนไลน์ และผู้เรียนดำเนินการนำผลงานของตนไปแสดงในชุมชน หรือกิจกรรมของของวิทยาลัยฯ เช่น งานวิชาการ หรือสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ค ไลน์

5) ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต จำนวน 2 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยรายละเอียดค่าเฉลี่ยแต่ละข้อคำถามเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ผู้เรียนสามารถรายงานสะท้อนความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมเผยแพร่สู่ชุมชน และผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และองค์ความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model (X) กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning (Y) ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ พบว่า มีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกันในระดับมาก .70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ทั้ง 5 ด้าน กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการฟังคำชี้แจง (X_1) และด้านการแสดงความคิด (X_5) มีความสัมพันธ์ในระดับมาก .73 และ .73 ตามลำดับ ส่วนด้านการประเมินผล (X_3) ด้านการให้ความร่วมมือ (X_4) และด้านการอ่านข้อมูล (X_2) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับน้อย .39, .37 และ .34 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

5.1.5 การสร้างสมการพยากรณ์เพื่ออธิบายปัจจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการฟังคำชี้แจง (X_1) และด้านการแสดงความคิด (X_5) ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ ได้ร้อยละ 60.80 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้คือ $Z' = .42X_1 + .40X_5$ ส่วนด้านการประเมินผล (X_3) ด้านการให้ความร่วมมือ (X_4) และด้านการอ่านข้อมูล (X_2) ไม่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยทำให้ทราบระดับ และปัจจัยของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา โดยสามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ เพื่ออธิบายกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ ซึ่งสามารถนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบ และอภิปรายได้ดังนี้

5.2.1 ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยทั้ง 5 ด้านของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประเมินผล (Assess: A) ด้านการแสดงความคิด (Think: T) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) และด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องมากมาย ประกอบด้วย คุณลักษณะของครู และสภาพแวดล้อมอื่นๆ เช่น การนำการกระตุ้นสร้าง

ความตระหนัก การอำนวยความสะดวก การให้คำปรึกษา ความเป็นอิสระในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบในงาน ความยึดมั่นผูกพัน การไว้วางใจกัน การตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน การส่งเสริมการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี และเหมาะสมของใบงาน ฯลฯ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู จึงทำให้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครูสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยใช้ข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ ให้ค่าเฉลี่ยระดับมากทั้งหมด ได้แก่ ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียนเกี่ยวกับเงื่อนไขการเรียนรู้ร่วมกัน ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะรายวิชา ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน และครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน สอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของ สรารัตน์ โม้มมาลา (2557, ออนไลน์) ศึกษาเรื่อง ปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทย 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการอ่านหนังสือของคนไทย 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทยคือ คนไทยชอบการฟังและดูจากสื่อประเภทต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนมีความตระหนักในผลที่จะเกิดกับการเรียนรู้ในรายวิชาของตนเองในระยะยาว จึงฟังและทำความเข้าใจ เพราะหากเกิดความสงสัยจะได้ดำเนินการซักถามเมื่อมีโอกาส ดังนั้นครูจึงเปิดโอกาสให้ซักถามเมื่อผู้เรียนมีคำถาม และกล่าวชมเชยหากคำถามนั้นสร้างความกระจ่างหรือทำให้การชี้แจงของครูมีความสมบูรณ์มากขึ้น เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้โดยภาพรวมของผู้เรียนมีประสิทธิภาพสูงสุด

2) ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยใช้ข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ ให้ค่าเฉลี่ยระดับมากทั้งหมด ประกอบด้วย ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาใบงาน ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาข้อความจากเนื้อหาออนไลน์ ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาเนื้อหารายหน่วยจากบทเรียนหรือเอกสารตำราเรียน และครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษา ข้อมูลจากเอกสารผลงานของรุ่นพี่ หรือเอกสารโครงการที่เกี่ยวข้อง หรือมีลักษณะคล้ายกับผลงานที่ผู้เรียนเลือกดำเนินกิจกรรม

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องสมรรถนะรายวิชาที่รับผิดชอบ ประกอบการสถานศึกษามีโครงการสนับสนุนด้านการอ่าน ผู้เรียนจึง

เห็นความสำคัญกับการอ่านในเอกสารที่ครูได้มอบหมายและเรียนรู้โดยได้จากการอ่านหรือศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือเรียน ใบงาน และการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ทั้งนี้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง และสามารถถ่ายทอดความรู้ที่มีไปยังเพื่อน เป็นความรู้ที่ยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพตามศักยภาพของกลุ่ม ดังนั้นสถานศึกษาควรมีนโยบายเน้นย้ำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการอ่าน โดยครูสนับสนุนผู้เรียนให้อ่านอย่างสร้างสรรค์ และศึกษาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเองอยู่เสมอ ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ๆ หรือองค์ความรู้ใหม่ๆ ภายในห้องเรียน และในสถานศึกษา อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3) ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการประเมินผล (Assess: A) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยใช้ข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ ให้ค่าเฉลี่ยระดับมากทั้งหมด ประกอบด้วย ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียน จัดทำใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นสำคัญๆ หรือข้อค้นพบที่น่าสนใจ ให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนเขียนผังแสดงความคิดเห็นจากข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญหรือสาระสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน และครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนจัดทำแบบฝึกทักษะท้ายบทเรียน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูต่อการสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญกับการอ่าน และดำเนินการประเมินผลจากการอ่านโดยการสะท้อนการอ่าน การเรียนรู้ การศึกษาข้อมูล โดยการกระตุ้นผู้เรียนสร้างบรรยากาศในการนำเสนอประเด็นสำคัญๆ หรือข้อค้นพบที่น่าสนใจ โดยกำหนดให้ผู้เรียนการเขียนผังแสดงความคิด เปิดโอกาสให้ออกมานำเสนอให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง และการทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนแล้วดำเนินการสรุปผลจากการอ่านและประเมินผลอยู่เสมอ และกล่าวชมเชยเมื่อผลงานเป็นที่ของผู้เรียนน่าพอใจ ดังนั้นครูควรมีการประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้จากการอ่านศึกษา ค้นคว้าข้อมูล และให้ความสำคัญกับการนำเสนอประเด็นสำคัญๆ หรือข้อค้นพบที่น่าสนใจ ทั้งในรูปแบบการเขียนผังแสดงความคิด การออกมานำเสนอ และการทำแบบฝึกหัดโดยการกล่าวชมเชยอยู่เสมอ

4) ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยใช้ข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ ให้ค่าเฉลี่ยระดับมากทั้งหมด ประกอบด้วย ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมมอบรางวัลแก่ผู้ชนะจากการประกวดใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และผู้ที่ปฏิบัติตามกิจกรรมตามใบงานได้ตามกำหนดเวลา ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการดำเนินการจัดหาผู้ที่เหมาะสมที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อให้ทำหน้าที่ในชั้นเรียน ได้แก่ ผู้จัดการห้องเรียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และจิตอาสา และครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยทุกครั้งและผู้เรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จ

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ครูผู้สอนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ดังนั้นวิธีการที่จะสร้างความตระหนักต่อสิ่งที่ผู้เรียนได้ดำเนินการอ่าน ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูล จากแหล่งต่างๆ นั้นครูควรสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้โดยวิธีดำเนินการประเมินผลความรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการอ่าน โดยที่ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากข้อมูลที่ได้รับทั้งรายบุคคล และรายกลุ่มอย่างเสรี และกล่าวสรุปผลการหลังประเมินผลร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน

5) ระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการแสดงความคิดเห็น (Think: T) มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยใช้ข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ ให้ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ประกอบด้วย ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบเดี่ยว เช่น เฟสบุค ไลน์ ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือใบงานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษาที่อ่านและเขียนลงใบงาน และ ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบกลุ่ม เช่น เฟสบุค ไลน์ สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูให้ความสำคัญกับความอิสระทางความคิดเห็นโดยการสร้างช่องทางการสื่อสารและแสดงความคิดเห็นเมื่อผู้เรียนเกิดข้อสงสัยที่เกิดจากการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้า และการทำใบงาน

5.2.2 ระดับเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ จากการศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยทั้ง 5 ด้านของคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ด้านห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต ด้านจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ และด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการทั้งนี้เพราะระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา ขึ้นอยู่ความพร้อมของผู้เรียน บรรยากาศของการเรียนรู้ สภาพแวดล้อม และระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้เรียนด้วย เช่น นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดี มีสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน และครู ครูมีการสร้างสรรค์ห้องเรียนที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายแห่งการเรียนรู้ โดยครูได้รับการอบรม ศึกษาดูงาน แล้วนำมาพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมผู้เรียนให้มีความเป็นจิตอาสา มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และนักเรียนมีความสามารถด้านการฟัง การอ่าน การประเมินผล การมีส่วนร่วม และการคิด จึงทำให้ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยใช้ข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ สามารถจำแนกค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน 4 ข้อคำถาม ประกอบด้วย ผู้เรียนที่ผ่านการคัดเลือกได้รับรางวัลหรือคำชมเชย เมื่อผลการดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ แผนการขาย หรือแผนการตลาด ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติกิจกรรม จากโครงการ หรือแผนการขาย หรือแผนการตลาด

และผู้เรียนเลือกสินค้าที่ต้องการขาย หรือสินค้าที่ต้องการทำแผน การตลาด หรือกิจกรรมโครงการ โดยการระดมความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านการเรียนรู้จากการทำโครงการ เกิดจากการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน การรับรู้และเข้าใจในกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติรวมถึงให้ความสำคัญในการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงจากใบงานที่ได้รับมอบหมายอย่างจริงจัง

2) ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยใช้ข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ สามารถจำแนกค่าเฉลี่ยระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย ผู้เรียนสอบถามข้อมูลการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ หรือเฟซบุ๊คได้ และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน ขณะที่งานวิจัยของบรรจง พลขันธและคณะ (2551, หน้า 89) ศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการอาชีพวาปีปทุม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการอาชีพวาปีปทุม และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เสนอว่า สถานศึกษาควรจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนและพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุมในทุกด้าน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ ขึ้นอยู่กับรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย เช่น การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรม การฝึกความคิดสร้างสรรค์ การเล่าเรื่องราวจากประสบการณ์จริง การทัศนศึกษา หรือการบูรณาการเรียนรู้อะบบเข้าไว้ด้วยกัน เป็นต้น ดังนั้นควรที่จะส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างประสบการณ์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างเพื่อการจัดการเรียนรู้ และควรการสอนในรูปแบบที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง

3) ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านประเมินผลการเรียนเป็นระยะ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยใช้ข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ สามารถจำแนกค่าเฉลี่ยระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน 4 ข้อคำถามประกอบด้วย ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลังการเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายกลุ่ม จากสิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสมงาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อมรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลังการเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายบุคคล จากสิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสมงาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ

และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อมรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 1 เป็นรายกลุ่ม จาก กิจกรรมถาม-ตอบ หรือกิจกรรมฝึกทักษะท้ายบทเรียน หรือผังแสดงความคิด หรือ จากใบงานฉบับร่างอย่างใดอย่างหนึ่ง และเรียนได้รับการประเมินระยะที่ 2 หลังการเรียนครั้งที่ 1 เป็นรายกลุ่ม จากใบงานฉบับสมบูรณ์ หรือการชี้แจงปัญหา และหรือโอกาสของการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดอย่างใดอย่างหนึ่ง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านประเมินผลการเรียนเป็นระยะ ขึ้นอยู่กับการกระตุ้นและจูงใจผู้เรียนให้รู้ตื่นอยู่ตลอดเวลา มีความสุขในเรียนรู้ ดังนั้นสร้างความภาคภูมิใจผู้เรียนด้วยการให้ความสำคัญกับผลงานที่ผู้เรียนส่งให้ครูประเมินอย่างจริงจัง พร้อมทั้งให้ข้อชี้แนะที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

4) ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยใช้ข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ สามารถจำแนกค่าเฉลี่ยระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย ผู้เรียนดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ออนไลน์ และผู้เรียนดำเนินการนำผลงานของตนไปแสดงในชุมชน หรือกิจกรรมของของวิทยาลัยฯ เช่น งานวิชาการ หรือ สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุค ไลน์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ห้องเรียนสู่ชุมชนโลก ผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ ขึ้นอยู่กับการกระตุ้น และการพัฒนานักเรียนให้มองหาโอกาสในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นประโยชน์ มีความรู้ความสามารถ ทักษะการใช้สื่อ ระบบเครือข่ายออนไลน์ คำนึงถึงข้อผิดพลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อตนเอง มีความตระหนักในการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ และสามารถพร้อมรับข้อชี้แนะจากบุคคลภายนอก ดังนั้นควรส่งเสริมและพัฒนาการใช้สื่อ และการหาโอกาสจากระบบเครือข่ายออนไลน์

5) ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมระดับมาก โดยใช้ข้อคำถามจำนวน 2 ข้อ สามารถจำแนกค่าเฉลี่ยระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย ผู้เรียนสามารถรายงานสะท้อนความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมเผยแพร่สู่ชุมชน และผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และองค์ความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ ด้านเรียนรู้เพื่อชีวิต มีความตระหนักในคุณค่าขององค์ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ ที่ได้รับ และสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

5.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ มีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกันในระดับมากร้อยละ 74 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู เป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน กับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ มีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) และด้านการแสดงความคิดเห็น (Think: T) มีความสัมพันธ์ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 60.80 ส่วนด้านการประเมินผล (Assess: A) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) และด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับน้อย ที่ระดับ .39 .37 และ .34 ตามลำดับ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเรียนรู้เกิดจากการมีส่วนร่วมของครู และผู้เรียน ทุกคนต่างตระหนักและเห็นความสำคัญต่อบทบาทหน้าที่ของตนเอง ให้ความสำคัญต่อเพื่อน ต่อความเปลี่ยนแปลงของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ความสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์รายบุคคลทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้เรียนโดยที่ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับไปสู่เพื่อน จดจำความรู้ที่ได้รับในระยะเวลายาวนาน และค้นคว้าเมื่อเกิดประเด็นใหม่ๆ ที่น่าสนใจเป็นต้น

5.2.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู ทั้ง 5 ด้าน พบว่าสามารถนำกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model มาใช้ในการพยากรณ์คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา ในภาพรวมได้ 2 ด้านตามลำดับ คือ ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) และด้านการแสดงความคิดเห็น (Think: T) ซึ่งสามารถอภิปรายแต่ละประเด็น ดังนี้

1) กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรในรูปแบบข้อมูลดิบ เท่ากับ 2.81 หรือมีผลต่อสมการพยากรณ์ ร้อยละ 78.00 และค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน .42 หรือมีผลต่อสมการพยากรณ์ ร้อยละ 60.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะรายวิชาการประเมินผลการเรียนรู้ เงื่อนไขการเรียนรู้ร่วมกัน กระบวนการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้แบบโครงการหรือใบงาน สาระสำคัญของการเรียนรู้รายหน่วย จุดประสงค์การเรียนรู้รายหน่วย สมรรถนะรายหน่วย เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้รายหน่วย ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ และสร้างการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ระหว่างครูและผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2) ปัจจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ด้านการแสดงความคิดเห็น (Think: T) (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรในรูปแบบข้อมูลดิบ เท่ากับ 1.21 หรือมีผลต่อสมการพยากรณ์ ร้อยละ 78.00 และค่าสัมประสิทธิ์หน้าตัวแปรในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน .40 หรือมีผลต่อสมการพยากรณ์ร้อยละ 60.00 ทั้งนี้อาจเป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเห็นจากกรณีศึกษาที่อ่านและเขียนลงใบงาน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือใบงานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง การเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบเดี่ยว

เช่น เฟสบุค ไลน์ การเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบกลุ่ม เช่น เฟสบุค ไลน์ เป็นการสร้างความน่าสนใจ และกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

5.2.5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model พบว่า ด้านการประเมินผล (Assess: A) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) และด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) ไม่สามารถพยากรณ์คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษาได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูยังขาดเทคนิคในการกระตุ้นจิตใจให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน หรือผู้เรียนขาดสมาธิในการอ่าน ไม่ชอบการศึกษาค้นคว้าเอกสารใบงาน เอกสารตำราเรียนหรือเนื้อหาข้อมูลไม่มีความน่าสนใจ และการประเมินผลของครูยังไม่สอดคล้องการความรู้ที่ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า ตลอดจนผู้เรียนอาจสนใจสิ่งอื่นที่ไม่ได้อยู่ในเนื้อหาวิชาหรือใบงานที่ครูมอบหมายให้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา การอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1) กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู โดยภาพรวม และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P) 2) ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R) 3) ด้านการประเมินผล (Assess: A) 4) ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C) และ 5) ด้านการแสดงความคิด (Think: T) แต่อย่างไรก็ตามครูควรกระตุ้นให้ควรเสริมกิจกรรมที่เพื่อนช่วยเพื่อนโดยการให้ผู้เรียนที่มีความเข้าใจออกมาสอนเพื่อน ทั้งนี้เพื่อเป็นการต่อยอดความรู้สร้างความเข้าใจทั้งต่อตัวผู้เรียนและเพื่อนในชั้นเรียนให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2) ระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้นสถานศึกษาต้องสนับสนุนหรือจัดให้มีเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ ในทุกห้องเรียน เพื่อสนับสนุนผลการเรียนรู้จากการทำโครงการ การจัดการเรียนการสอนตามความต้องการ การประเมินผลการเรียนเป็นระยะ การสื่อสารระหว่าง ผู้เรียนกับชุมชนโลกผ่านระบบเครือข่ายแบบออนไลน์ และการเรียนรู้เพื่อชีวิตให้มีประสิทธิภาพ และรักษาให้ยั่งยืน ในส่วนของด้านผลที่เกิดกับนักเรียนควรมีการกระตุ้นให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมแก่ผู้เรียนให้มากยิ่งขึ้น และมีความต่อเนื่อง

3) กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู มีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกันกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา ดังนั้นเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพของผู้เรียน ปัจจัยหนึ่งคือการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูนำไปใช้ในการบริหารจัดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา โดยครูทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก สร้างบรรยากาศสนับสนุนการเรียนรู้ หากิจกรรมกระตุ้นผู้เรียน สร้างความตระหนักอยู่เสมอ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแบบ

real time เป็นพี่เลี้ยงคอยชี้แนะ สนับสนุนการทำงานเป็นทีม และประเมินผลการเรียนรู้ตาม ศักยภาพของผู้เรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการบูรณาการระหว่างรายวิชาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานที่จัดทำขึ้นเนื่องจากหนึ่งผลงานสามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนตามสมรรถนะการเรียนรู้ได้มากกว่า 1 รายวิชา ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย เพิ่มระยะเวลาในการค้นคว้า และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

2) ควรมีการศึกษาคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียน นักศึกษา ของสถานศึกษาอื่นๆ ทั้งในระดับอุดมศึกษา อาชีวศึกษา และ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ของครู ที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา เพื่อสรุปให้ได้ว่าปัจจัยพื้นฐานด้านอายุ ระดับ การศึกษา และสมรรถนะการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระ มีผลต่อตัวแปรหรือไม่ในระดับใด ซึ่งมีประโยชน์ ในการกำหนดกิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ของครู ให้สามารถบริหารจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับผู้เรียน

3) ควรมีการศึกษาทัศนคติของครูที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model และส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษาเพราะ ทัศนคติมีส่วนสำคัญในการแสดงรับข้อมูล ตลอดจนการนำข้อมูลไปปรับใช้ในแผนการจัดการเรียนการสอน ใบงาน เกณฑ์การประเมิน การกระตุ้นและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลต่อภาพลักษณ์ของครู และความภาคภูมิใจของผู้เรียนและกระทบต่อคุณภาพ สถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อใช้ในการกำหนดสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเชิงนโยบายต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กุลฤดี รัศมีสวัสดิ์ และคณะ. (2556). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์กับการสอนแบบปกติบรรจง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา 90110 ประเทศไทย 2 คณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ สงขลา.
- พลชั้นธและคณะ. (2551). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการอาชีพวาปีปทุม. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2555 เข้าถึงข้อมูลวันที่ 6 ธันวาคม 2560 [ออนไลน์] จาก <file:///C:/Users/WIN8-SASANA/Downloads/75704-Article%20Text-180729-1-10-20170125.pdf>
- พงษ์ศักดิ์ นามประมา (2557, บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สู่ความเป็นพลเมืองอาเซียนด้วยรูปแบบแบบการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐาน (RBL) ในรายวิชาเพิ่มเติม ส. 33202 อาเซียนศึกษา 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2559). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.
- วรพันธ์ โลกิตสถาพร. (2559). ปัญหาเด็กไทยอ่านหนังสือไม่ออก.[เข้าถึงข้อมูลวันที่ 18 สิงหาคม 560] http://mystudentspr.blogspot.com/2016/01/blog-post_2.html
- สมพิศ เล็กเฟื่องฟู. (2557). คู่มือครู พัฒนาทักษะศตวรรษที่ 21. สำนักพิมพ์ วิพพริ้นท์
- สรารัตน์ โม้มมาลา (2557, ออนไลน์) ที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/586577> สืบค้นข้อมูลวันที่ 11/8/2560 การศึกษาเรื่อง ปัญหาการอ่านหนังสือของคนไทยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 3 ประการคือ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำ นักนายกรัฐมนตรื. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา , สำนักงาน. (2552). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำ นักนายกรัฐมนตรื. (2550).แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ.2550-2554. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สูตรไพศาล.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.(2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอว.) โครงการวิจัย ทักษะคิดและพฤติกรรมกรรมการอ่านของคนไทย

เอกชัย พุทธสอน. (2556). แนวโน้มการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษา
ผู้ใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ
โรงเรียน ภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย
- สำเนาบันทึกภายใน ขอความอนุเคราะห์ ครูผู้สอนกลุ่มประชากรตัวอย่าง ในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

สำเนาหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือการวิจัย

หนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ (ฉบับสำเนา) ของแบบสอบถามเรื่อง “กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธิตบริหารธุรกิจ” โดยมีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญดังนี้

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย

- (6) อาจารย์มนตรี มาลีพันธุ์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
สังกัด วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธิตบริหารธุรกิจ
- (7) อาจารย์ปราณี มีสกาวัน
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ
สังกัด วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธิตบริหารธุรกิจ
- (8) อาจารย์เมทินี อิมามี่
ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
สังกัด วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธิตบริหารธุรกิจ
- (9) ดร.สุสนี ฮามัด
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
สังกัด โรงเรียนนานาชาติแพนเอเชีย
- (10) นายราชันย์ กามีฮา
ตำแหน่ง ประธานมูลนิธิเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการศึกษา
สังกัด มูลนิธิเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการศึกษา

ภาคผนวก ข

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

เกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

ให้คะแนน +1 แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\frac{\sum R}{N}$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสิน

ค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อความนั้นใช้ได้

ค่า IOC ที่คำนวณได้ต่ำกว่า 0.5 ข้อความนั้นถูกตัดออกไป หรือต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่

ให้ดีขึ้น

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้
แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ
คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ เพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาข้อสรุปที่เป็นจริงเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model โดยผู้วิจัยขอชี้แจง ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning
3. กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อย่างครบถ้วน และตรงตามความเป็นจริง
4. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อย่างนี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ข้อตกลงเบื้องต้น

ใบงาน หมายถึงเอกสารที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติในรายวิชาที่เรียน เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ แผนการขายสินค้า แผนการตลาด หรือโครงการนักรับบริหารรุ่นใหม่ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามรายละเอียดดังนี้

แผนการขาย สำหรับการเรียนรู้รายวิชา การขายเบื้องต้น 2 ของนักเรียนชั้น นพวช.ชั้นปี 1

แผนการตลาด สำหรับการเรียนรู้รายวิชา หลักการตลาด ของนักศึกษา ชั้นปวส.ชั้นปี 1

โครงการนักรับบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับการเรียนรู้รายวิชา หลักการจัดการ ของนักศึกษา ชั้นปวส.ชั้นปี 2

.....
(นางสาวเนาวรัตน์ รอดเพ็ญ)

ครูผู้สอน หัวหน้างานวิจัยพัฒนา นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร
วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ
 ชาย หญิง
2. ศีรษะระดับชั้น
 ปวช. ปวส.

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model

ตารางที่ 18 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้าน
แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model

ข้อ	กระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลที่ได้
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.ด้านการฟังคำชี้แจง (Present: P)									
1.	ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.	ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.	ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะรายวิชา ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.	ครูชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียนเกี่ยวกับเงื่อนไขการเรียนรู้ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7.	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียนเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้แบบโครงการหรือใบงาน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
8.	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไปเกี่ยวกับสาระสำคัญของการเรียนรู้รายหน่วย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9.	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไปเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้รายหน่วย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10.	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไป เกี่ยวกับสมรรถนะรายหน่วย	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
11.	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไปเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้รายหน่วย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลที่ได้
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2. ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R)									
12.	ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาใบงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13.	ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาเนื้อหาทรายหน่วยจากบทเรียนหรือเอกสารตำราเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14.	ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านหรือศึกษาข้อความจากเนื้อหาออนไลน์	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
15.	ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษาข้อมูลจากเอกสารผลงานของรุ่นพี่หรือเอกสารโครงการที่เกี่ยวข้องหรือมีลักษณะคล้ายกับผลงานที่ผู้เรียนเลือกดำเนินกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. ด้านการประเมินผล (Assess: A)									
16.	ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียนโดยการให้ผู้เรียนนำเสนอประเด็นสำคัญๆ หรือข้อค้นพบที่น่าสนใจให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17.	ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียนโดยการให้ผู้เรียนเขียนผังแสดงความคิดเห็นจากข้อค้นพบที่เป็นประเด็นสำคัญหรือสาระสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
18.	ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนจัดทำใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักรับบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	กระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลที่ได้
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
19.	ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียนจัดทำแบบฝึกทักษะท้ายบทเรียน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4. ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C)									
20.	ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยทุกครั้งที่คุณเรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จ	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
21.	ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียนโดยการจัดกิจกรรมมอบของรางวัลแก่ผู้ชนะจากการประกวดใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
22.	ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการดำเนินการจัดหาผู้ที่เหมาะสมที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อให้ทำหน้าที่ในชั้นเรียน ได้แก่ ผู้จัดการห้องเรียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และจิตอาสา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
23.	ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และผู้ที่ปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานได้ตามกำหนดเวลา	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
5. ด้านการแสดงความคิด (Think: T)									
24.	ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษาที่อ่านและเขียนลงใบงาน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
25.	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือใบงานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26.	ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบเดี่ยว เช่น เฟสบุค ไลน์	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
27.	ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบกลุ่ม เช่น เฟสบุค ไลน์กลุ่ม	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning

ตารางที่ 19 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้าน
แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning

คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning		ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผล ที่ได้
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1. การเรียนรู้จากการทำโครงการ									
1.	ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ แผนการขาย หรือแผนการตลาด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2.	ผู้เรียนได้นำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ หรือแผนการขาย หรือแผนการตลาด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.	ผู้เรียนค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.	ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติกิจกรรมจากโครงการ หรือแผนการขาย หรือแผนการตลาด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.	ผู้เรียนได้คิดค้น สิ่งประดิษฐ์ สินค้าที่แตกต่าง จุลสาร วารสาร เทคนิคหรือวิธีการที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีหรือสร้างความสะดวกในการทำงานของตนเอง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
6.	ผู้เรียนรับใบงานแล้วจับกลุ่มตามความต้องการ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
7.	ผู้เรียนเลือกสินค้าที่ต้องการขาย หรือสินค้าที่ต้องการทำแผนการตลาด หรือกิจกรรมโครงการ โดยการระดมความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8.	ผู้เรียนการกำหนดแผนปฏิบัติงาน และเขียนกิจกรรมตามใบงาน แผนการขาย หรือแผนการตลาด หรือโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อที่	คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลที่ได้
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
9.	ผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือ โครงการ ตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
10.	ผู้เรียนรายงานสรุปผลในรูปแบบแฟ้มสะสมผลงาน หรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11.	ผู้เรียนที่ผ่านการคัดเลือกได้รับรางวัล หรือคำชมเชย เมื่อผลการดำเนินกิจกรรมใบงานบรรลุผลสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
12.	ผู้เรียนมีการประเมินผลด้วยตนเอง เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมใบงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13.	ผู้เรียนได้รับการประเมินผลจากเพื่อน เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมใบงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
14.	ผู้เรียนได้รับการประเมินผลจากครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมใบงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15.	ผู้เรียนได้รับการประเมินผลจากครูท่านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมใบงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2. จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ									
16.	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17.	ผู้เรียนสอบถามข้อมูลการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์เช่น ไลน์ หรือเฟสบุ๊คได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3. ประเมินผลเป็นระยะๆ									
18.	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่1 เป็นรายบุคคล จาก กิจกรรมถาม-ตอบ หรือ กิจกรรมฝึกทักษะทำยบทเรียน หรือผังแสดงความคิด หรือจากใบงานฉบับร่าง อย่างไม่อย่างหนึ่ง	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อที่	คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลที่ได้
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
19.	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่1 เป็นรายกลุ่ม จากกิจกรรมถาม-ตอบ หรือ กิจกรรมฝึกทักษะทำบทเรียน หรือฟัง แสดงความคิด หรือจากใบงานฉบับร่าง อย่างไม่อย่างหนึ่ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
20.	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 2 หลัง การเรียนครั้งที่ 1 เป็นรายกลุ่ม จากใบ งานฉบับสมบูรณ์ หรือการชี้แจงปัญหา และหรือโอกาสของการนำองค์ความรู้ ด้รับไปพัฒนาต่อยอดอย่างไม่อย่างหนึ่ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
21.	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 2 หลัง การเรียนครั้งที่ 1 เป็นรายบุคคล จากใบ งานฉบับสมบูรณ์ หรือการชี้แจงปัญหา และหรือโอกาสของการนำองค์ความรู้ ด้รับไปพัฒนาต่อยอดอย่างไม่อย่างหนึ่ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22.	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลัง การเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายบุคคล จาก สิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสม งาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อม รูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23.	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลัง การเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายกลุ่ม จาก สิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสม งาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อม รูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน	1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อที่	คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	ผลที่ได้
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
4. ห้องเรียนสู่ชุมชนโลกผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์									
24.	ผู้เรียนดำเนินการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ออนไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
25.	ผู้เรียนดำเนินการนำผลงานของตนไปแสดงในชุมชน หรือกิจกรรมของของวิทยาลัยฯ เช่น งานวิชาการ หรือสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุค ไลน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5. เรียนรู้เพื่อชีวิต									
26.	ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ หรือองค์ความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27.	ผู้เรียนสามารถรายงานสะท้อนความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมเผยแพร่สู่ชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้
แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ
คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ เพื่อนำผลไปวิเคราะห์หาข้อสรุปที่เป็นจริงเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model ที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ของนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model โดยผู้วิจัยขอชี้แจง ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ PRACT Model
ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning
3. กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อย่างครบถ้วน และตรงตามความเป็นจริง
4. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อย่างนี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ข้อตกลงเบื้องต้น

ใบงาน หมายถึงเอกสารที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติในรายวิชาที่เรียน เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ แผนการขายสินค้า แผนการตลาด หรือโครงการนักรับบริหารรุ่นใหม่ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามรายละเอียดดังนี้

แผนการขาย สำหรับการเรียนรู้รายวิชา การขายเบื้องต้น 2 ของนักเรียนชั้น นพวช.ชั้นปี 1

แผนการตลาด สำหรับการเรียนรู้รายวิชา หลักการตลาด ของนักศึกษา ชั้นปวส.ชั้นปี 1

โครงการนักรับบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับการเรียนรู้รายวิชา หลักการจัดการ ของนักศึกษา ชั้นปวส.ชั้นปี 2

.....
(นางสาวเนาวรัตน์ รอดเพ็ญ)

ครูผู้สอน หัวหน้างานวิจัยพัฒนา นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร
วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

ข้อ	กระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.6	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรก ที่พบผู้เรียนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ ในคาบเรียนแรกที่ พบผู้เรียน					
1.7	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนแรกที่พบผู้เรียนเกี่ยวกับ รูปแบบการเรียนรู้แบบโครงการหรือใบงาน					
1.8	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไปเกี่ยวกับ สาระสำคัญของการเรียนรู้รายหน่วย					
1.9	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไปเกี่ยวกับ จุดประสงค์การเรียนรู้รายหน่วย					
1.10	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไป เกี่ยวกับ สมรรถนะรายหน่วย					
1.11	ครูชี้แจงข้อมูลที่จำเป็นในคาบเรียนที่ 2 เป็นต้นไปเกี่ยวกับ เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้รายหน่วย					
2. ด้านการอ่านข้อมูล (Read: R)						
2.1	ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษาใบงาน ได้แก่ แผนการขายสินค้า แผนการตลาด หรือโครงการนั้กบริหาร รุ่นใหม่ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
2.2	ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษา เนื้อหารายหน่วยจาก บทเรียนหรือเอกสารตำราเรียน อ่านกรณีศึกษา					
2.3	ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษา ข้อความจากเนื้อหา ออนไลน์					
2.4	ครูมอบหมายให้ผู้เรียนอ่านและศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ผลงานของรุ่นพี่หรือเอกสารโครงการที่เกี่ยวข้องหรือมี ลักษณะคล้ายกับผลงานที่ผู้เรียนเลือกดำเนินกิจกรรม					
3. ด้านการประเมินผล (Assess: A)						
3.1	ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ ผู้เรียนนำเสนอประเด็นสำคัญๆ ข้อค้นพบที่น่าสนใจ ให้ เพื่อนในชั้นเรียนฟัง					
3.2	ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ ผู้เรียน ให้ผู้เรียนเขียนผังแสดงความคิดเห็นจากข้อค้นพบที่ เป็นประเด็นสำคัญหรือสาระสำคัญของเนื้อหาที่อ่าน					

ข้อ	กระบวนการเรียนรู้แบบ PRACT Model	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3.3	ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียน ให้ผู้เรียนจัดทำใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
3.4	ครูดำเนินการสะท้อนผลจากการอ่านของผู้เรียน โดยการให้ผู้เรียน ให้ผู้เรียนจัดทำแบบฝึกทักษะท้ายบทเรียน					
4. ด้านการให้ความร่วมมือ (Cooperate: C)						
4.1	ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยทุกครั้ง que ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายบรรลุผลสำเร็จ					
4.2	ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมมอบรางวัลแก่ผู้ชนะจากการประกวดใบงานแผนการขายสินค้า หรือแผนการตลาด หรือโครงการนักบริหารรุ่นใหม่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
4.3	ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียน โดยการดำเนินการจัดหาผู้ที่เหมาะสมที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อรับบทบาทปฏิบัติหน้าที่ใช้ชั้นเรียน ได้แก่ ผู้จัดการห้องเรียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และจิตอาสา					
4.4	ครูดำเนินการกระตุ้นจูงใจให้ผู้เรียน โดยการกล่าวชมเชยผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน และผู้ที่ปฏิบัติตามกิจกรรมตามใบงานได้จนสามารถส่งงานได้ตามกำหนดเวลา					
5. ด้านการแสดงความคิด (Think: T)						
5.1	ครูจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษาที่อ่านและเขียนลงใบงาน					
5.2	ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือใบงานที่ตนเองได้รับมอบหมายให้เพื่อนในชั้นเรียนฟัง					
5.3	ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็นแบบเดี่ยว เช่น เฟสบุค ไลน์					
5.4	ครูเพิ่มช่องทางในการแสดงความคิดเห็น แบบกลุ่ม เช่น เฟสบุค ไลน์กลุ่ม					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning

- 5 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับน้อยที่สุด

คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1. การเรียนรู้จากการทำโครงการ						
1.1	ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ แผนการขาย หรือแผนการตลาด					
1.2	ผู้เรียนได้นำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ หรือแผนการขาย หรือแผนการตลาด					
1.3	ผู้เรียนค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
1.4	ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติกิจกรรมจากโครงการ หรือแผนการขาย หรือแผนการตลาด					
1.5	ผู้เรียนได้คิดค้น สิ่งประดิษฐ์ สินค้าที่แตกต่าง จุลสาร วารสาร เทคนิคหรือวิธีการที่จะช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดี หรือสร้างความสะดวกในการทำงานของตนเอง					
1.6	ผู้เรียนรับใบงานแล้วจับกลุ่มตามความต้องการ					
1.7	ผู้เรียนเลือกสินค้าที่ต้องการขาย หรือสินค้าที่ต้องการทำแผนการตลาด หรือกิจกรรมโครงการ โดยการระดมความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม					
1.8	ผู้เรียนการกำหนดแผนปฏิบัติงาน และเขียนกิจกรรมตามใบงาน แผนการขาย หรือแผนการตลาด หรือโครงการ					
1.9	ผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมใบงาน แผนการขาย แผนการตลาด หรือโครงการ ตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้					
1.10	ผู้เรียนรายงานสรุปผลในรูปแบบแฟ้มสะสมผลงาน หรือการนำเสนอหน้าชั้นเรียน					
1.11	ผู้เรียนที่ผ่านการคัดเลือกได้รับรางวัลหรือคำชมเชย เมื่อผลการดำเนินกิจกรรมใบงานบรรลุผลสำเร็จ					

คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1.12	ผู้เรียนมีการประเมินผลด้วยตนเองเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมใบงาน					
1.13	ผู้เรียนได้รับการประเมินผลจากเพื่อนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมใบงาน					
1.14	ผู้เรียนได้รับการประเมินผลจากครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมใบงาน					
1.15	ผู้เรียนได้รับการประเมินผลจากครูท่านอื่นๆ ที่ไม่ใช่ผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมใบงาน					
2. จัดการเรียนการสอนตามความต้องการ						
2.1	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน					
2.2	ผู้เรียนสอบถามข้อมูลการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ หรือเฟสบุ๊คได้					
3. ประเมินผลเป็นระยะๆ						
3.1	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 1 เป็นรายบุคคล จากกิจกรรมถาม-ตอบ หรือกิจกรรมฝึกทักษะท้ายบทเรียน หรือผังแสดงความคิด หรือจากใบงานฉบับร่างอย่างใดอย่างหนึ่ง					
3.2	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 1 เป็นรายกลุ่ม จากกิจกรรมถาม-ตอบ หรือกิจกรรมฝึกทักษะท้ายบทเรียน หรือผังแสดงความคิด หรือจากใบงานฉบับร่างอย่างใดอย่างหนึ่ง					
3.3	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 2 หลังการเรียนรู้ครั้งที่ 1 เป็นรายกลุ่ม จากใบงานฉบับสมบูรณ์ หรือการชี้แจงปัญหา และหรือโอกาสของการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดอย่างใดอย่างหนึ่ง					
3.4	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 2 หลังการเรียนรู้ครั้งที่ 1 เป็นรายบุคคล จากใบงานฉบับสมบูรณ์ หรือการชี้แจงปัญหา และหรือโอกาสของการนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาต่อยอดอย่างใดอย่างหนึ่ง					
3.5	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลังการเรียนรู้ครั้งที่ 2 เป็นรายบุคคล จากสิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสมงาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อมรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน					

คุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning		ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3.6	ผู้เรียนได้รับการประเมินระยะที่ 3 หลังการเรียนครั้งที่ 2 เป็นรายกลุ่ม จากสิ่งประดิษฐ์ หรือสินค้า หรือแฟ้มสะสมงาน หรือทักษะการใช้อุปกรณ์นำเสนอ และความพร้อมในการนำเสนอ พร้อมรูปเล่มรายงานผลการดำเนินงาน					
4. ห้องเรียนสู่ชุมชนโลกผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์						
4.1	ผู้เรียนมีการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ออนไลน์					
4.2	ผู้เรียนมีการนำผลงานของตนไปแสดงในชุมชน หรือกิจกรรมของของวิทยาลัยฯ เช่น งานวิชาการ หรือสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟสบุค ไลน์					
5. ห้องเรียนสู่ชุมชนโลกผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์						
5.1	ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และองค์ความรู้ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
5.2	ผู้เรียนสามารถรายงานสะท้อนความรู้ที่ได้รับ					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวเนาวรัตน์ รอดเพียน
วันเดือนปีเกิด	20 มีนาคม 2523
สถานที่เกิด	67 หมู่ 9 ตำบลหมอนทอง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสาธาบริหารธุรกิจ แขวงหนองจอก เขตหนองจอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร 10530
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ พ.ศ. 2551 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2554 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ พ.ศ. 2560

วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ
SASANA BUSINESS ADMINISTRATION VOCATIONAL COLLEGE

วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนาบริหารธุรกิจ ร่วมกับ
มูลนิธิเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยการศึกษา "EDS"

การยกระดับการศึกษาให้มีคุณค่า...

- เราจะได้เด็กนักเรียนที่มีความสามารถมากมาย ที่พร้อมจะปรับตัวและเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป
- การพัฒนาการเรียนรู้อย่างจริงจัง ทำให้เด็กรู้สึก มีคุณค่าในตัวเอง เป็นเด็กที่มีศักยภาพ และมีตัวตนในสังคม สนับสนุนและสร้างโอกาสให้เด็กเหล่านี้ เพื่อพัฒนาตัวเองได้อย่างทัดเทียมผู้อื่น เพื่อให้สอดคล้องกับสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในอนาคต

สมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาในอนาคต

"มีจิตอาสา มีจิตบริการ มีคุณธรรม มีความอดทน เป็นที่ยอมรับของสังคม และมีสมรรถนะระดับสากล"

PRACT Model

เทคนิคการบริหารจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน

By..Mr.Husni Hamad

การยกระดับการศึกษาอาชีวให้มีคุณค่า ทำได้โดย..การบริหารจัดการเรียนรู้โดย ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ

